

Lug'ín Belétullê'η Dombore

Magara 1

¹Li-ii kwa sonjâ kurro kané, ná kila aldíná rímmen káwe kila údóná'ŋ ăl dáín tâs-lé inĵi, ²Alá îsa'ŋ ħiŋ risíná in ăila kiŋa kila kwa kané, kwa kid alá waar kagile namá ila belé'ŋ táári kwă kiŋi. ³Na naa ăl ká kúdíŋ dorol miŋn waar kin údóná-sí nyétin táráásin kwě'ŋ agila, ka-sí dog gîs tullé lóónĵi dúín sagal Sopilaas, ⁴áisán ĵiŋ aldí terere rímmenâ, áísán ĵiŋ in beé see een aîsa ĵiŋ káwlie. ⁵Yáaye jálínodunĵo'ŋ Daarín'ŋ Súrriŋ jâ: ába kuri Hiród'ŋ tin-lé Yaúda'ŋ pági kéná ná in karĵi Zakkriya ná ăbila'ŋ dorá'ŋ kwa-lé aáná na déén yáa'ŋ kwě ălizabés arân'ŋ atineaáná. ⁶Yeen kwa aw dog Wúo'ŋ ere wáriga kaĵ, ila namá déén arrá in lón Lon piín káálíntá na koran nyét-le lôm ás kaĵba. ⁷Marran yeen dogólá ás kaĵba idĵiŋ ná ălizabés baaru aáná, na yeen kwa aw dog appâ kiŋi. ⁸Asi díg asá Zakarĵiya'ŋ kwă'ŋ táári'ŋ della aáná, yé Wúo'ŋ tabu'ŋ pági aáná nás Wúo-sí táári piénĵi. ⁹Na yee-sí kí aara'ŋ jabî kaĵuŋ kí kila korana alá págiŋa-sí kăwŋeli, álá Lon piín ton tiyyâ-lé jee nás súúlá súúl piyá. ¹⁰Na abá súúlá'ŋ ĵuŋ tin paago kwa sonjâ ăl paál kaĵ ná kúmelin-ii. ¹¹Zakarĵiya-sí namá Lon piín meleg lóónóla ná súúlá'ŋ saba gôboná'ŋ saba súru'ŋ eré kééná ná kĵrélinĵi-ii. ¹²ălbá jágĵila namás bíí namá kalĵ tîo nás jáá ná kítinĵ. ¹³Marran meleg namás in kwă, "Zakarĵiya kalĵ aítiba, Wúo aîsa dĵiŋ ĵum kelamí. Dĵiŋ duó'ŋ yáa Alízabes álán kwă dee tĵi námás kona Yáaye janí. ¹⁴Na ĵiŋ ălálán bát kilmá simmó een, Na álán kwa sonjâ-sí déén daarin'ŋ írí kilmanĵa simmó inĵi. ¹⁵idĵiŋ ná Lonpiín kúnĵi-le. álán sonjâ appâ-ii, Na yé kira wala kira kakkĵireŋa asá kwa-sí tĵili péllét álán á baaba, NA ásán miŋn déén iya'ŋ dió kí kuo tiyyâŋa pis een. ¹⁶Na ásán Israílíná'ŋ kwa sonjâ-sí Lonpii dĵen Wúo-lé wáŋa. ¹⁷Yé álán Lonpiín eré inĵi Elíja'ŋ kuo na kurro'ŋ dió, ásán bânĵa-sí kĵi kĵen dogólá'ŋ suulen piyá na kwa asá bagi á kaĵba ná kwa wáriga'ŋ riŋ iní ná wáriga kawŋiyal na álán kwa-sí ásilen piyá ná Lonpii-lé kawŋiyal. ¹⁸Zakarĵiya namá meleg-sí inĵo, "Na ká inĵiŋ arrá ay-ii níŋ arán? Ná kă duóbain ena na dúín yáa'ŋ kwě nan dog yáa toy-ii ena. ¹⁹Meleg namá in jáwí, "Ká Jibrĵil an, ká Wúo'ŋ tabu'ŋ éérél. Kaa ádden gĵi káwe áísán ĵiŋ írsínĵo na áísán in belé tullê wa. ²⁰Na naa ĵiŋ ălálán dirrig jôn ná taga á jĵrsínĵobaŋ, naman níŋ uŋ en, iláin ná ĵiŋ dúín belé see á jeyába ila ăl dúíti álán déén tin tullê-lé see en." ²¹ila tin-lé kwa namá Zakarĵiya-sí kaane, kila kwa-sí namás pirje ena Zakarĵiya ton tiyyâ'ŋ dió innân kurrá kaán oonĵo. ²²ălbá tawrá koro namá toyŋo ásán kwa-sí risínó, yeen namás kĵwé yé ăl ton teyyâ'ŋ dió jalunĵa díg jágĵila iláin ná yé kééná nás kwa-sí kí torí arrítienĵi marran bás káŋá ná tóin álán risínó. ²³ălbás déén táári'ŋ tin agínĵi namás ĵainĵo ná tón piŋi. ²⁴Asá bá in tin beto, déén yáa'ŋ kwě Elízabes namás oome ena namá kí kôlda oos dítin'ŋ oonĵo. Yé yáa namá in kwă, ²⁵"in ka-sí aîsa Lonpii piá kila ayéná'ŋ dió ăl toy ena yé aîsa kaa tullin pulĵinamá dúín ôra-sí kwa'ŋ tâs-lé túga jáwí." ²⁶îsa'ŋ daarin'ŋ kwa waar si súren káwe: Elízabes'ŋ kawlin'ŋ kôlda oson-díg'ŋ dió Wúo namás meleg Jibrĵil-sí Gaĵil'ŋ deem Nazaras-lé ádden piá, ²⁷Kwě niw selbé-le asá ila duó tîo ásán jee alá îsib karĵiya, asá Daúd'ŋ atine aáná na ila Selbé'ŋ kona Moos kaĵ. ²⁸Meleg namá dêlé nyáná nás in kwă, "Jain-lá Ĵi ăl dĵiŋ tullin saasoná ena Lon pii kĵe ban. Moo-sí kí kéén beléná ila namás bát tabu urrunĵo ²⁹Namás jáá ná uŋul álán déén arrá ráán in kaa dóná'ŋ janí-ii. ³⁰Marran meleg namás in kwă, "Moo kalĵi péllét ái-ii tĵiba, iláin nás Wúo-sí dĵiŋ riŋ tullé ena. ³¹Ĵi ásán dio dunĵo jeeŋ námás kwě dee jaari námás kona 'îsa' janí. ³²Na yé álán duó appâ-ii na álán Wúo appâ kunĵo'ŋ kwě dee karĵiya. Na Wúo Lonpii álán yee Wúo Daúd'ŋ kuti iní. ³³Na yé ásán Yagûb'ŋ ton bóyé ná déén-i móllóg na déén kuarĵi pélet á sín a gínĵiba." ³⁴Moo namá meleg-sí inĵo, "Na in niiniŋ ay-ii níŋ een alá ká selbé an? ³⁵Meleg namá in jáwí, "Kuo tiyyâŋa álán dĵi-lé buŋol, na Wúo appâ kwan'ŋ kurro áísán nima piya. Na kwě tiyyâ alá janni álán jaari álán Wúo'ŋ kwě dee karĵiya. ³⁶Naman Elízabes dĵiŋ aal ăl in nân toyŋ-ii dog ásán kwě kee. Alá yé in kwă, ăl baaru-ii máán ása kôlda oson díg kee nás dio dunĵo-ii. ³⁷iláin ná ari á keba ása Wúo-sí tárrá-ii. ³⁸Moo namá in jáwí, "Ká Lonpiín koy-ii an. kalân gĵis ari ila een alá ĵi

juwa." liyán meleg namá júni ná nyáña. ³⁹Moo Elízabes'ín nyáña ila tin—lé Moo namá ásílen ena ná kájílen piá ná Jûdiya'ñ púgó'ñ baru'ñ deém nyáña. ⁴⁰namá Zakaṛíya'ñ tón káṛi ná Elízabes—sí dóná ín Elízabes. ⁴¹álbá Moo'ñ dóná'ñ janí ila kilamí kwě déén dió namás úúrúola, Elízabes namás kí kuo tiyyâña pis ena. ⁴²Namá jilil piyá ná in kwă, "álbá jî jan yáaña'ñ dió náis bora pattá káwe, na bora pattá jâ ila kwě'ñ—ii asá dîñ dió kee. ⁴³Marran kaán wûñ ñi náis kaa in wu tullé en, álán dúín Lonpiín íya dûy—lé úndul áílán kaa jágil? ⁴⁴Pétin álmín dîñ dóná'ñ janí dúín dílo paago, kwě dúín dió bá kí kilmá'ñ simmín úúrú ñóla. ⁴⁵Bora pattâ—ii alá ila belé see jeyá alá Lon pii kwă, na yee ila belé básín see een." ⁴⁶Moo'ñ kona asá yé kíen Wúo—sí mujjé pi—ii: Moo namá in kwă, "Dúín kuy—ii Lon pii—sí bagí pi—ii, ⁴⁷Na kúín kuo—sí ná kilmaña simmó ge Wúo dúín jopó dunjo'ñ wûñ. ⁴⁸idîñ nás yee—sí koy—ii dalûll'ín lóónéli kwa miin attô naman porrenja nyét bán gín bora pattá kaṛíya. ⁴⁹iláin náí Wúo appâ gîs kaa aṛi appâ piyá tiyyá bás kéén kona gé. ⁵⁰Na déén urma kila kwa—lé péégél ál yee kaḷi kaawe, porrenja bi porrenja álba kúndula. ⁵¹Yé kí kéén kurro údóná appâña piyá kí déén durú, yé kila kwa—sí nyét perra piyá asá kí kíen kurro dongóré kúndélíná. ⁵²kuriña sís dû wáñña kíen kuttiña—lé, marran namá dalûla—sí írí jági. ⁵³Yé kwa durña sís kí údóná tulléña pispíá, namá marran kawâjja—sí puttôña—sí ádden piá. ⁵⁴Yé déén koy—ii Israíl—sí saas nyiñí ásan á yálba ásan urma kee ⁵⁵Naman Biráim—sí kí kéén atinenjan naman nín kee (in náin asábá yé kéén Wúoña tabu'ña kwă—sí kwă." ⁵⁶Moo kí Elízabes dákkín kôlda iis—sí kuñi namá tón píñí. ⁵⁷Yáaye jálo dunjo'ñ daṛin: Asábá ila tin dakki piá álán Elízabés kiri, bá kiri namá kwě dee ééla. ⁵⁸Jiirána na aala namá in kel kámmíe ása yee—sí Lonpii urma appâ paalí, namá kíen kilmaña simmó arrá tág iñi. ⁵⁹Soog oson na iis'ín—dió namá kîsîñul asán ila kwě—sí kande nan kôli ásan kona kí déén bâ Zakaṛíya'ñ kaníya. ⁶⁰Marran déén íya bá jáwla ná in kwă, "Lôlo Kéén kona ásan Yáaye gé." ⁶¹Yeen namás in aáné kîñ ala'ñ dió duó ála á keba nás kila kona kee." ⁶²Liya namás déén âba—sí kí jiima kiimé, ásan in kûmal kwě—sí kona ay—ii sín kaníyal, ⁶³Yé namás in kwă ásan loo kéélal, namás in rímmen piyá kéén kona ása Yáaye gé. Kwa—sí namás pirje ena. ⁶⁴In nálan uto namás jáá ná paalínti na déén dáálí nás perra jállín namás tuuñ ná risín nás Wúo—sí bora pattá pi—ii. ⁶⁵kéén jiirána—sí namá may ena. Púgó'ñ baru ál Yôda kééná. ⁶⁶Namá kila údó nyétin'ín risíná, kwa nyét ál in belé kil kámmíe namás kí kilmaña kábé, namás kayé ná in ká miña? "bát yíe in kwě dúiti álán kii een, bá iláin kééná ná Lonpiín dóná kí kie kañ. ⁶⁷Zakaṛíya'ñ kona: Déén bâ Zakaṛíya namás kí kuo tiyyáña pis ena, namás Wúo'ñ belé risiño namá in roo, ⁶⁸aw ná bora pattâ Lon piín—ii Isríl'ín Wúo iláin ná éla ásan kéén kwa—sí nyiñí nás jópó. ⁶⁹Yé kiña—sí gis jopó dunjo kakkîre ééla déén koy—ii Daûd'ín tón. ⁷⁰(In nálan alá Yé kí déén domon kwă tiyyâña'ñ dorá tóorig kwă), ⁷¹áísán káin gârima—lé na kwa nyét áila kiña kanane—lé lópó. ⁷²Nás káin Wúoña—sí urma paalí nán déén sarta tiyyâ lóniti, ⁷³Sarta'ñ alípe ila asá dáin Wúo Biráim—sí jábî. ⁷⁴áísán kiño káin kârima'ñ koña—lé jópó, áílán kurro ín nás yee táarí kâ na asán kaḷi kiilma á kanba, ⁷⁵Kí tiyyin na kí warigin na déén tabu'ñ eré kí káin sooga nyétin. ⁷⁶Na jî dúín kwě, jî áílán Wúo appâ kuño'ñ domonduño kaṛíya idîñ ná jî álán Lonpiín tabu'ñ eré joo nás yee dorá joo ásan kéén kwa—sí jopónó'ñ, ⁷⁷domon jaagó kí ila dorá ásn kíen kattiña jááso. ⁷⁸Dáin Wúo'ñ urma'ñ wûñ, bá yé—ii náis dulé jaawíl kórel, ⁷⁹ásán kwa kila—sí erren ál lóo dikkô—lé kañ na ál wayyin nimá kañ. áísán tabu'ñ poyí ná—ii dóná'ñ dóra jábî." ⁸⁰Kwě namás túyî namá kí kuo kakkîri ena namá jutá oonjo naman—sí Israílíná—sí nyét lóónóla.

Magara 2

¹isa'ñ daṛin: kila sooga—lé, Roománíjá'ñ ába kuriña'ñ tabu Gaisar Agustus bá dáálí ráánja álán baru'ña'ñ kwa—sí nyét kiilol. ²namá jiilo waar kuwan—sí kuñje li—ii asá Kirínios Súuriya akúro'ñ tabu aánjá. ³Kwa bi kwa namá nyétkien elelña—lé kawñje áLán Kien kona rimmen káwal. ⁴isib

namás jáwla ná deem Nasaras—lé nyanjá alá Galíle kénjá ná jáápa ná Daûd'ínj deem Betlaham nyánja alá yûdiya kénjá idîñj ná yé Daûd'ínj órré'j kwa—lé aánjá. ⁵Namá kí Moo arrá keénje, álán kíenj kona rímmenj káwal asá yé tîo ásánj jee nanj asá dakki enja álánj kiri. ⁶Ila dío ãl li—ii kãñj, namá kéénj soga puugul álánj kiri. ⁷Namá déénj kwě tabu kwanj—sí kiri asá kwě dee kénjá. Namás kí jurî nîo nás tabbâna—lé lupô idîñj ná yeenj sóólá'j tónj lóó ás kummé ba. ⁸Wuonja na Melega: ila lóó—le namá nîj wuonja kãñj nánj paál kãñj ná sîj wîñjá'j jaánó della kawé. ⁹Lonj piínj meleg namás yeenj—sí suur palí, na Lonjpiínj galaña nás yeenj—sí errenje namá kalî sonjâ tîo. ¹⁰Meleg namás in kwã, "kalî áy—ii tîîba, ká kilmá'j simmîj sonjâ'j belé tullés aîj, áísánj waa ná kwa—lé nyét páágó. ¹¹Biña—sí attô Jááso dunjo gîs kaarîj Daûd'ínj deem! Ná Jáásodunjo—ii Lonjpii! ¹²Na in ðienj ósom—ii: Dê—lé kwě sîj bummónj nás kí jurî nîñj nás tabbâna'j írí lúpínj." ¹³Séttin namá melega'j dáldá appâ lóónjála alá jaawíl kãñj nás kí ila meleg luddunjol nás Wúo—sí mujjé pié, ¹⁴"Ná in belénjá Galaña Wúo lé—ii alá írí sîw kee na aapîj suuru'j írí kwa kila—lé asá yee—sí ðienj rîñj tullé—ii." ¹⁵Liya alá melega wuonja—sí júndíe ná jaawíl píñje, wuonja namás kayé ná suur kírsîja ná in kãmîja, "kaál koo Betlaam ná kagîl uu id alá enja aîsa Lonjpii déénj risîjo, namá kí kajala Betlaam keénjé ná kaagul." ¹⁶Namá Moo—sí na îsîb—sí kummé na kwě dee ittî nás tabbâna'j írí kee nás uñj. ¹⁷Álbás ila kwě—sí kagile, Namás ila belé—sí barûja kulíe asá yeenja—sí kwě'j aánjé. ¹⁸Na kwa nyét asá ila belé kel kámmíe asá wuonja aãñîl bás pírjenj káwe. ¹⁹Marranj Moo kila uñja—sí nyét bás kí kilmá bawa, namá nîj tabu'j úndula. ²⁰Liya wuonja namá kawñje nás Wúo—sí mujjé kawé, na kéénj galaña'j kírsîja, na údónjá alá kel kámmíe na alá kagile bá seenja inî, in asá yeenja—sí kowe. ²¹Îsa sîs Wúo sîs dóña kayé: Soog oson na îis—lé abá ila tin paago álánj yee—sí kande, namás kona Îsa kaníe, kona kila asá yee—sí ila meleg ínî mîin ila ãl yee déénj íya'j díó á kayéba. ²²Asá bás ðienj tin ila agíní asá yeenj kwa—sí kí Mûsa'j dáálí'j dorá tiyyá kawé, îsîbîj kí Moo namá kábé nás Jursalam keénjé ásánj Lonjpii—sí káwlíya. ²³in ná ábá Lonjpiínj dáálí—le rímmenj enja, "alá in belénj kwě dee bi kwě dee nás bikir—ii bás Lonjpii—sí kanníya." ²⁴Na aww nás deépa karûul ãl Lonjpiínj dáálíle kee, orránjá gãmbonja'j sogónjénjá, wala gal orránjá Sunîñjá'j pudúgá'j sogénjá. ²⁵Îne Jursalam namá duó kéénjá ná simon karîñj, ná duó wárig kéénjá nanj tagî kéénjá. Namá kéénjá nás Israîlínjá'j jopó jaana, nanj dog kuo tiyyánja déénj írí kãñj. ²⁶Ila belé—sí yee aánjés kí kuo tiyyáanja'j dorá Yé álánj á wayíba namanj nîj Lonj pii Jááso dunjo—sí jáágîl. ²⁷Namás kuo argîe nás tonj tiyyânja'j mátár nyeénjé. Asá kwě'j walîja ila kwě Îsa—sí díó kéle ásánj kíenj áádénjá káwa inná álbá dáálí—le rímmenj inî, ²⁸Simon namás kí koo bawa nás Wúo—sí mujjé piá nás in kwã, ²⁹Ába kuri Lonjpii iná abá Jî juwaJî naa ðîñj koy—sí jundí, ná kí maale sooga kurránja úúnú. ³⁰Iláinj ná kúñj kúnî ðîñj jopó—sí jágile, ³¹ila jopó asá jî kwa nyéttîñj kúnî—le testes jâ. ³²Hérra'j tawrá jawí ila alá jâra nyétle péégél álánj túúbenj kîñj na kîñj galaña kîñj kwa Israîlínjá—le." ³³Kwě dee'j íya na bâ—sí bát si kila belénjá mayî inî. ³⁴Ál simon kwã, lia Simon namás yeenja—sí bora pattá piyá na déénj íya Moo—sîs in kwã, "in kwě—sí îne Israîl díó bás déllin iláinj kaarîñj álánj déénj uñj kwa sonjâ káwyáal na kwa sonjâ nás gal kaáwlal, namá ila ósom eenj nánj kwa kaareli— ³⁵Nanj álánj kilmánja sonjâ'j bisara'j arrá kóró, na jî—sí áílánj kilmá sonjâ sondorg eenj inná aîla saar kilmá bétél." ³⁶Îde Panal'ínj kwě niw ãl Anné karîñj dog domonjdunjo kéénjá. Ál aser'ínj óré—le kéénjá. Yé namá marranj sonjâ toy enja. Anné kí déénj jaré ayénjá oson na aw—sí kuúnj asá yeenj suur keénjé, ³⁷Liya namá birmît sayí namanj kéénj ayénjá weyyénjá oson na îis na onjaal paagul. Yé tonj tiyyâ—sí péllét á júndíba, marranj bân Wúo—sí bagî pii ná sîñ luul na tóó borra buúnjél nanj sîñ júúmel. ³⁸Na kí ila tin yáa namá ðîelê êl nás Wúo—sí assó piá nanj dog kila kwa—sí nyéttin kwě'ñj—sí risîjo ãl Jursalam'ínj jopó—síkáánínj. ³⁹Liya abá Moo na îsîb kila údónjá nyét kááwe ãl Lonjpiínj dáálí kôyil, Yeenj namás kãñj Galîli ðienj deem Nasaras—lé kawñje. ⁴⁰Kwě namás túñy nás kakkîré enja nanj si kí rîñj pis enja nanj Wúo'j tullîñj déénj suur kéénjá. ⁴¹Îsa kwě tonj tiyyâ—lé: Ayé bi ayé déénj íya na bâ bân Jursalam írí jándo'j sũbu'j kanníya. ⁴²Álbá kéénj ayénjá weyye na aw paagul, lia Îsa namá nîj

kien sũbu'ŋ arrá kanníya. ⁴³iláin ná kila kwa'ŋ áádénjá kaŋ. asá bás sũbu agíní asá déén íya kí déén bâ kawle ná tón kawŋítienj, Ísa kwě namás Jursalam kaŋ'ŋ sayí, ná déén íya na déén bâ ás kalhaba. ⁴⁴Yeen kí soog nyét namá kilenje, namás in dió kaŋ Ísa kwě ăl daldá'ŋ dió kee, lia namás kawle ná kien aala na ampâra'ŋ dió kóili. ⁴⁵Liya asá á kumméba, namás kaŋul ná Jursalam kawŋé álán yee koiníya. ⁴⁶Liya soog iis'ŋ írí namá keénjé nás ton tiyyáa'ŋ márár kummé, ná kee ná guudpáálíná'ŋ dió ăw, nás kien belénjá kel aam, na jŋŋona dī jŋlel. ⁴⁷Duó bi duó bás kelamí bás pirje ena in kwě údónjá'ŋ arrá ay–ii ráŋjél na jŋŋona–sí ay–ii jáwíti. ⁴⁸Déén íya na bâ alba kagile namás káálínjá tie, déén íya namás in kwă, "Dúin kwě ay–ii lón ná kŋa in nân júyó? Nái jundí ká na dŋŋ bâ in nân kí kurrâ koiní. ⁴⁹Yé namá in jáwí, "Na bî kaa kaán gibóil? Bî ás baluŋ bâ ká álán dúin ábba'ŋ tón ăw? ⁵⁰Marraŋ yeen ila belé'ŋ arrá á karúlba asá Ísa yeenja–sí belénjá. ⁵¹Yé namá yeenja–sí baŋi piá namás kawle ná tabu Nasaras'ŋ ere kawíe. marraŋ déén íya údónjá–sí kí déén kilmá bawa. ⁵²Ísa namás suúr na riŋ–lé túi, nás Wúo na kwa–sí déén riŋ tullé ena.

Magara 3

¹Yáaye jabanaduŋo dorá jáwŋel: Ayé weyye na oos–lé alá Kaisar Toboros'ŋ kurŋ–lé kéénjá, na Pantas Pilaat Yûdiya'ŋ akúronja'ŋ tabu kéénjá, na Hirôd alá Galíil'ŋ tabu kéénjá na déén bára Pilip alá Atúriya na Tarakunus'ŋ tabu kéénjá, na Lisinas alá Abilíne'ŋ tabu kéénjá, ²Ila tin–lé alá Annas na Káipa páŋina appûna kaŋ Wúo'ŋ belé namá Zakaríya'ŋ kwě Yáaye–lé paago, ila tin–lé ăl Yáaye jutá kéénjá. ³Yé namá baruŋa nyét–sí soor kóiní ăl Êrdun'ŋ túgánjá–le kaŋ, yé namás kwa–sí túúben jeen'ŋ jaaba'ŋ risín ásán kattienja káásul. ⁴Inná abá Azâya'ŋ uuna'ŋ dombore–lé rimmen ena, ăl domonduŋo kéénjá ná in belén, "Duó díŋ'ŋ arka ná miŋ jutá urú ladi ná in belén, 'Lonpii sís dorá baáŋo Yee–sís perdelas wárig bawí. ⁵Baayn bi baany ăw ná úrrŋŋ, na púgó bi púgó na ŋorrá–sí ăw ná butte kawíya, na koraŋa korronja–sí ăw ná wárig kawíyal, na koraŋa kossêna–sí ăw ná bírnyá káwal, ⁶Na kuldiŋa nyét ăw ná Wúo'ŋ jopó–sí kagílal." ⁷Yáaye kila kwa'ŋ daldá ăl kúndulinj ásán kí koro kabŋi, namás in kwă bî kin abdargana'ŋ atinenja ki–ii náis in kwă, "Álaán Wúo'ŋ kilmá'ŋ tukkin–sí baan ăl úndul? ⁸Údónjá kila bâ asá in púlŋítiya ălbî kien kattienja–lé túúben beŋa, na as buunba ásán suur–sí in buwa, kî birâim sís kaŋ ăl dáin bâ–ii, ila namá iláin–ii nás ká biŋa–sí ámin Wúo abá kôil ásán kin kítónjá–le birâim–sí dogólá ráán ásán bá ráán. ⁹Naa baw námán aasili álán kurúnjá–sí kŋŋá–le beet. Na kurú bi kurú ná kwě tullé á kirelba bán kande ná kamíníal ná útú kabíyal." ¹⁰Kwa'ŋ daldá namá in ino, na naa kaa níŋ kâ gél?" ¹¹Yáaye namá in jáwí, "duó abás jebeŋa ăw kee bá ăw ná kí ila duó kangare asá pélét á keba, naman ila duó asá namíe kee bá ăw ná in nálan piyá." ¹²Ide dog díŋiníe kwă kéle ásán kabŋi, namá Yáaye–sí in kŋŋul, "Guudpáálí na naa kaa níŋ kâ gél?" ¹³Namá in jáwí, "Díŋiníe kila–lé soŋá abarŋba ăl in lóón álán barán." ¹⁴Namá dog kaldaŋa díŋa jŋŋŋona kéle, Na naa kaa níŋ kâ gél? Yáaye namá in jáwí, "Kwa–lé sôŋgonja kí durú abrŋba, na kwa–sí janŋa kí zuur írí abiníba. ăw ná kien sôŋgonja kila tiili aila kanníya." ¹⁵Kwa namá kaŋ ná kááníní, na kien kilmaŋa–lé in kawritien–ii mat álán yé–ii Jáaso duŋo. ¹⁶Yáaye namá in kwă, "ká biŋa–sí kí koro gŋs abuŋ, marraŋ duó kee ná dúilé soŋŋa kakkíré–ii ná úndul. Ila duó ăl údul ká nii á awelba ásán kéénj perétta'ŋ boota taga uló. Yé biŋa–sí kí kuo tiyyâŋa gí sín lió ni ná ăl utú dáwra–sí tiyyá pii. ¹⁷Kéénj kaya déén si dóŋa kaŋ asá déén dŋrón kéénj gomonja pááro ná surre'ŋ dió jíní marraŋ yio–sí námá kí ila utú suu asá á wajitelba. ¹⁸Na yáaye kwa–sí kí belénjá soŋŋa kurro ínŋ naŋ si belé tullé'ŋ guudpulj. ¹⁹Marraŋ ăl Yáaye Hirôd Akúro'ŋ tabu–síúpúrí, ăl Hiróda–sí jáwí ăl déén bára'ŋ yáa'ŋ kwě kéénjá, naman kil údónj nyét alá yé piyá ²⁰Hirôd'ŋ údónjá soŋŋa inŋ kí inŋ alá Yáaye–sí tŋo ná túmná jábî. ²¹Ísa'ŋ jaaba na déén diríe: Asábá kwa nyétŋ–sí kaabŋi, liya

namás Îsa síis kaabini, na ila tin-lé alá yé kééná ná júmela namá jaawil paalini. ²²Ná kuo tiyyâna déén írí in buunul inná orrá, namá jaawil urú díg êl ná in belé'ŋ, "Jî dúíŋ-si kwě dee jan, ãila Ká wéel Ka-sí dñi írí kilmá gi saa sonjá simmó-ii." ²³Naa Îsa'ŋ ayéná namá weyyéná iis kaŋ, ãl si déén Wúo'ŋ tááí tuuŋa. Na ila kwě namá yé kééná ãl kwa kien tabuŋa-lé in kawritienji-ii, ása Ísib Halí'ŋ kwě-ii, ²⁴Na Hili Mattat'íŋ kwě, na Mattat Lebe'ŋ kwě, Lebe Melke'ŋ kwě, na Melke Janne'ŋ kwě, na Jenne Ísib'íŋ kwě. ²⁵Na Ísib Mattayaas'íŋ kwě, na Mattayaas Amos'íŋ kwě, na Amos Noom'íŋ kwě, na Noom Esel'íŋ kwě, na Esel Nagay'íŋ kwě, ²⁶Na Nagay Maas'íŋ kwě, na Maas Mattayaas'íŋ kwě, Na Mattayaas Samin'íŋ kwě, na Samin Joseg'íŋ kwě, na Joseg Juda'ŋ kwě. ²⁷Na Juda Janan'íŋ kwě, na Janan Resa'ŋ kwě, na Resa Zurbaabil'íŋ kwě, na Zurbaabil Seltel'íŋ kwě, na Seltel Neri'ŋ kwě, Neri ²⁸Milki'ŋ kwě, na Melki Adde'ŋ kwě, Adde kusami'ŋ kwě, Elmadam'íŋ kwě, Elmadam Er'íŋ kwě, ²⁹Na Er Jashuwa'ŋ kwě, na Jashuwa Elezar'íŋ kwě, na Elezer Jaram'íŋ kwě, na Jaram Mattá'íŋ kwě, na Matt lepen kwě. ³⁰Na Lepe Simon'íŋ kwě, na Simon Juda'ŋ kwě, na Juda Ísibi'ŋ kwě, na Ísib Jonam'íŋ kwě, na Jonam Elikim'íŋ kwě, ³¹Na Elikim Mele'ŋ kwě, na Mele Manna'ŋ kwě, na Manna Mattasa'ŋ kwě, na Mattasa Nanusan'íŋ kwě, na Nanusan Daúd'íŋ kwě, ³²na Daúd Jesse'ŋ kwě, na Jesse Obed'íŋ kwě, na Obed Baaz'íŋ kwě, na Bawaz Salamon'íŋ kwě, na Salamon Nosan'íŋ kwě. ³³Na Nosan Amminadab'íŋ kwě, na Amminadab, Na Aminadab Adamin'íŋ kwě, Adamin Arni 'ŋ kwě, na Arni Hizoron'íŋ kwě, na Hizoron Perez'íŋ kwě, na Perez Juda'ŋ kwě, ³⁴Na Juda Yagûb'íŋ kwě, na Yagûb Isâ'ŋ kwě, na Isâ Birâim'íŋ kwě, na Birâim Teera'ŋ kwě, na Teera Nahûr'íŋ kwě, ³⁵Na Nahûr Sidog'íŋ kwě, ³⁶Na Seela kainan'íŋ kwě, na kainan Arapasad'íŋ kwě, Arapasad Seem'íŋ kwě, na Seem Nû'ŋ kwě, na Nû Lemag'íŋ kwě, ³⁷Na Lemag Matasal'íŋ kwě, na Matasal Enog'íŋ kwě, na Enog Jered'íŋ kwě, na Jered Malal'íŋ kwě, na Malal Kinan'íŋ kwě, ³⁸Na Kinan Enos'íŋ kwě, na Enos Sees'íŋ kwě, na Sees Adam'íŋ kwě, na Adam Wúo'ŋ kwě.

Mgara 4

¹Mesêre piyá álán Îsa-sí arri-ii: Îsa-sí asá kuo tiyyêna suúr pis inŋi, namás tuuŋa ná roo Êrdun'íŋ eré wáŋŋitienji yeen namá kuo tiyyâna kaŋ ná as árgie ná jutá nyééŋe, ²Ila lóó-le mesêre namá yee-sí kí sogá onŋaal arra. Kila sogá'ŋ dió walá ari tog dog á amíba, na liya asá kila sooga agínjie namás kí duur tiima. ³Mesêre namás in kwă, "Abás Jî Wúo'ŋ kwě jan in dító síis in juwa álán karan eej." ⁴Îsa namá in jáwí, "Alá Wúo'ŋ dombore toya'ŋ dióin rímmen eja, 'Duókí karan déllin áiba ná aŋw.'" ⁵Mesêre namás débbé keré namás selem'íŋ dió daldí'ŋ kúŋi nyét páálí. ⁶Mesêre namás in kwă, "Ká bá gín jiidien ába kuri awí nan gín kien sagala nyét dóŋa aa, iláŋ ná yeen nyét kaa kanie, na ká bán duó bi duó id-sí aní ãl ãl ká wéel. ⁷Na naa abá gis kaa kurno'ŋ jóónó, kin otá bán nyét kñŋ ge." ⁸Îsa namá in jáwí, "In rímmen eja, ásán Lonpii dñi Wúo-sí kurno'ŋ jôn, na yees tááí já." ⁹Mesêre namás Jurisalam keeré namás ton tiyyâ'ŋ írisibít-le nyáŋa, "Naa abás Wúo'ŋ wě jan, kaál íne jápúŋo ná jápúŋo. ¹⁰Idñi ná in rímmen eja, Yé álán dñi wñŋ kéén melega ádden piá áísán jñi jaane. ¹¹Ná gís kí maale jáánol melega bán ji-sí kí kñe kóna bawe, nán dító tog taar ãŋ gín tugóba." ¹²Îsa namá in jáw, "Dombore'ŋ dió in kee, Lonpii dñi Wúo-sí a jarriba." ¹³Álbás mesêre kén jarrina nyét agé namá Îsa-sí júndí, naman'íŋ paraga dig gíŋ tin búló. ¹⁴Nazáriná Îsa-sí kaarinie: Îsa Galíli wáŋŋa nás kí kuo tiyyâna pis eja, na déén wñ iláŋ iri baruŋa'ŋ tógáná-sí nyét mééré. ¹⁵Kila kwa asá'ŋ yé Yaúda'ŋ daaraŋa-lé guudpááliti, kwa nyét namás yee mujjé káwe. ¹⁶Îsa namás Nazaras nyâŋa, ila lóó ãl yé dê-le runyungo, Îsa namá kí Mooŋa'In soog Yaúda'ŋ dáara nyáŋa, álán addí dúiti, namás írí jáwla álán árden piyá ¹⁷Namá Isiyá domonduŋo'ŋ dombore kanie álán árden piá, in nân ãlmín paaro namá tébin ila lóó-le paalí ãl in rímmen eja, ¹⁸Lon piíŋ kuo dúíŋ írí kaŋ iláŋ náy-ii kaa in jáwí álán-si daiba-sí belé tullêŋ

gud áwli. Yé in gî ádden piá álán êl nás túmnáná-sí baj úlji-ii, na kuruŋa-sí ná kúŋi áwli, na kwa asá kigitiya ná jigé-le arán, ¹⁹Na álsán ila tin úlji-ii asá dê-lé Lonpii-sí kwa'ŋ riŋ tullé-ii." ²⁰Namá ila dombore-sí nio ná ila sába tabu kurrâ kuŋo-sí jawí, namá nyáŋa ná dû ooŋo. Kwa nyét kila alá yaúda'ŋ dáará kaŋ namás gaŋ kiŋi ná yee kaŋwe. ²¹Namás tuuŋa nás yeeŋa-sí in belé'ŋ, "Attô Wúo'ŋ domborettoy ása a gíŋí aisa dŋen tabu'ŋ árden â nás kil bámi, ²²Yeeŋ namá dééŋiŋ túllén diŋ kirsŋul naŋ-si kila uuŋa tulléŋa-sí píŋjen káwe ál dééŋ utó kuruŋ, yeeŋ namá suur-sí in kŋul, "Yé in bát ísib'ŋ kwě ásisâ?" ²³Ísa namá in jawí, "Kí see'ŋ seebî kaa bágíŋ in mitíl bawí, 'Dawâd dŋiŋ suur dááwen jâ. Na naa íne dŋiŋ baŋi jâ aŋi id ál kî kelkâmi ná Kapanaam jâ." ²⁴Namás jáá nás in belé'ŋ ká áisa kí see'ŋ see uu'ŋ see ámiŋ, domoŋduŋo á keba nás dééŋ baŋu táraásiŋ kitirŋie. ²⁵Na kí see gîs ámiŋ Eliya'ŋ tin-lé íne Israíl dió barmîta soŋŋa kaŋna in alá ila tin-lé kéná asá jaawil kí ayéná iis na dééŋ sabba úŋŋi, naŋ gal baŋu dió duur jitti poi. ²⁶Marraŋ Elija-sí kila údóná tog dog'ŋ áddn á káweba, marraŋ bá ila birmîŋ'ŋ ádden káwe, ál Zarapas'ŋ baŋu Sidon-lé kééná, ²⁷Na Israíl dog mattâgeŋa soŋŋa kaŋ ila tin-lé ál domoŋduŋo Elísiha kéná, marraŋ kila kwa'ŋ dió duó tog dog tiyyá á eŋaba, bá Sûriya duŋo kééná alá naman kaŋŋi ná tiyyá eŋa." ²⁸Kwa nyét-sí alá yaúda'ŋ dáará kaŋ namá kilmaŋa tokké iŋi alá in belé-sí kelkâmmie. ²⁹Namás wáŋig kawle namá Ísa-sí deem'ŋ paál kaŋul nás púg'ŋ aŋikeéŋé, ila lóo-le alá dŋen deem túmŋá álán kárgiyal ná júúb kaŋiyal. ³⁰Marraŋ yé namá wáŋig pîŋ nyáŋa nás kí kwa'ŋ dáldá'ŋ dio beto ná dééŋ dorá díbé tŋoná nyáŋá. ³¹Ísa ááred-sí júŋro: Ísa namás beto ná Galíil'ŋ deem Kapanaam-lé buŋo, liya kí Moonja'ŋ soog namás tuuŋa nás kwa-sí gudpáálí. ³²Kwa namás dééŋ gud-sí píŋjen káwe, iláŋi nás dééŋ belé kuŋi kééná. ³³Íde yaúda'ŋ dáará namá duó kééná nás árid'ŋ kuŋo kéná alá rúbbáŋa kaŋi, nâŋ urú kí kééŋ kuyyŋ kuro nyét laddi, ³⁴Hái! Ísa Nasaras duŋodáilé kaa jôil?wâldán la jêl álán kiŋa perra jâ? ká aluŋ-si jî kii-ii jaŋ? Jî Wúo'ŋ kwě tiyyâ kwan jaŋ!" ³⁵Ísa namá úpúrí, nás in kwă, "Dirrig jôŋ! na duó'ŋ dió joró,liya árid namás duó-sí taan nás dû jábbiya kwa nyéttiŋ'ŋ tabu'ŋ, namá duó'ŋ dió koro ná kwa-sí áwren á piyába. ³⁶Kwa-sí nyét namás píŋje eŋa namás kayé ná suur-síkŋileli, yé in kaa uu-ii? kí kuŋi naman árida-sí núrgú íní ná kuruŋ. ³⁷Dééŋ iŋi namá deem'ŋ tógáná-sí nyéttiŋ mééré. ³⁸Ísa kwa soŋŋa dáwen piá: Ísa yaúda'ŋ daara-sí júndí namá Simon'ŋ tón nyáŋa. ila tin-lé ál Ísa íde nyáŋa Simon'ŋ maré-sínamá saa soŋŋa iŋul, yeeŋ namá Ísa-lé sâd kááwe álán dááwen piá. ³⁹Yé Ísa namá yáatoy'ŋ kili keera irola namá júndíe, yáatoy namás wáŋig jawla, namás jáá nás yeeŋa-sí á jíŋa pii. ⁴⁰álbá dulé kôiliŋi-ii álán poi, kwa namás Ísa-sí kwa kí wajána soŋŋa kéle. Na yé namá kééŋ koŋa duóbi duó'ŋ írí jáá namá dááwen kiŋi. ⁴¹Na ila-lé soŋŋa dog áarida kwa-lé soŋŋa'ŋ suúrŋá-lé kuruŋ, kilaarida dog namá nŋ urúŋa ladde ná in beléŋ, "Jî Wúo'ŋ kwě dee jaŋ!" Marraŋ yé bá gúrgúren piá ná ás tŋnaba álán risiŋol, idŋi nás yee-sí lŋŋiŋi-ii ál yé Jáásoduŋo-ii. ⁴²Lia namá lóo leela Ísa namá jutá nyáŋa, kwa namá kaŋi ná yee kôiliŋi, álba ila lóo-le kaŋul ál yé kééná namá kaarŋie álán paraga kaníya ná jee. ⁴³Marraŋ Ísa namás in kwă, Ká bá síŋ deema kerna-sí Wúo'ŋ kuŋiŋ'ŋ belé tullê áwli, iláŋi náí-ii kaa déŋ'ŋ kamíŋie. ⁴⁴Ísa namá nyáŋa nâŋ íde kee, nás kwa-sí yaúda'ŋ baŋu yaúdan daaraŋa-lé gudpáálí.

Magara 5

¹Majira waar kwă'ŋ tarí jâ: Soog díŋ ál Ísa kééná ná Janaseret'ŋ pâj'ŋ aŋi kiréŋi-ii, na kwa'ŋ dáldá nás yee dóróŋiŋ piá nás kigitiŋi-ii ásán Wúo'ŋ belé kel kâmmiya. ²Ída namá pâj'ŋ túga pulluŋa aŋw jáŋila marraŋ pulluŋa kwăá kaŋba. iláŋi ná kééŋé álán kŋen kunyira kálol. ³Yé namás kila pulluŋa aŋw'ŋ dió díŋ-sí ooŋo, ila pulluŋ asá yé ooŋo namá Simon'ŋ pulluŋ kééná, namá Simon-sí iŋo ásán tuum'ŋ karra keéré. namá pulluŋ'ŋ írí dû ooŋo nás kwa'ŋ kwa-sí gudpáálí. ⁴Asá bás dééŋ belé agé namás Simon-sí in kwă, "Pulluŋ síŋ báŋgi nás koro

korrâṇa—lé bááre, námá kien kunyira koró biní námá púúná baŷ—ii. ⁵Simon námá in jáwí, "Dúín sagal, kî koóná nás púúná karigel, marran púúná tog dog á kiyába, marran naa iláin náis Jî in jwa álán kunyira koró kiní álán bá kiní gél. ⁶Álbá in nân kaáwe námá púúná'ḡ púúná kéyé naman kien kunyira kôili álán nyéérinjal. ⁷Namás kien ampára kernja—sí alá pullun keer'in írí kaḡn arka káwe, álán kélal nás ká nyíníyal, kien ampára námá kéle nás pullun aŷ dog—sí kí púúná pis tîrin káwe naman kôili ásán imin'a'ḡ ammiya. ⁸Álbá Simon Patoro—sí jágila ál enja, bás Ísa—sí kí kurŋo oonjo namás in kwă, "Dúín túga karra jawní Lon pii ká duó kattianadunjo an. ⁹Idin ná yé naman kéén ampára nyét—si kila púúná'ḡ jaŷ—ii sís pírlen káwe. ¹⁰Naman—sí Zebed'in dogóláYagûbbin kí Yáaye alá Simon'in ampára kaḡn. Lia Ísa namás Simon—sí in kwă, "Kaḡi agítiba, naa miín ine ná tabu'ḡ bán kwa—sí jéel." ¹¹Liya námá kien pullonja koro'ḡ paál killul nás tum'in dakki kelé námá kien óta kundie ná Ísa—sí kari kúle. ¹²Ísa mattâge—sí dááwen piá: Ila tin—lé ál Ísa deem díig—le kééná, bás duó dee—lé tána ná mattâge kééná, duó—sí abá Ísa núñi poyi, "Námá kurŋon poyi ná Ísa—lé sâd piá, abá jôil álán gi tiyyá já kaíla já, " ¹³Ísa námá dóná írí jági námá il duó—sí kurá namás in kwă, "Ee, wél álán gi tiyyá â námá in kwă tiyyá jeen. "In nálan kewa námá duó'ḡ suúr kurul. ¹⁴Lia Ísa námá námá sâwgen piá namás in kwă, "Kabara a já ba, marran joo nás dîn suur pági—sí jáwli, na kila gôbonja jarán ais Mûsa kwăálánkie tiyyá jeen, ásán kwa—sí núñi dunjo jeen. ¹⁵Marran déén iri dog bá lóo saa sonjá mééré námá kwa'ḡ kwa kéle ásán déén belé kil kammíya na álán dog kien wjanja—lé dááwen kinji. ¹⁶Marran Ísa bân kérérgbi kérérg jutá dûy—ii ná jûmel. ¹⁷Ísa robog dááwen piá: Soog díig—le alá Ísa kééná ná sîn kwa—sí guupáálitien—ii Parasîŋa na Mûsa'ḡ dáálí'ḡ guupáálíná almîḡ Galíle na Yûdiya'ḡ elenja bi ellenja—lé kaḡn na alá Jûrusalam kaḡn ná kéle námá ide kúul. Ide Lon piín kurro námá kí Ísa kaḡn ná kí kie wajána dááwen pii. ¹⁸Namás kwa dî katan ná robog—sí birs'in írí kabíya ná kôili ásán tón dió káariya ná Ísa'ḡ tabu'ḡ eré kaaye. ¹⁹Asábá dorá á kumméba álán si kándul kwa'ḡ sunḡin'in wún, námá ton'in írí kaapé ná tiir karul ná kie robog—sí kí déén barsin kwa'ḡ tulle Ísa'ḡ tabu'ḡ eré dû kápul. ²⁰Álbás Ísa dîen see jaŷ jágila namás in kwă, "Dúín jalpâg kîn kattienja áisa káásul. ²¹Naa parasêna namás kayé ná suur—sí in kámina, "Yé in kii—ii naman aŷ ná Wúo—sí ḡanyín, duó nás kaw—sí kien kattienja paasi á keba, marran bá Wúo—ii déllin nás kwa—sí kien kattienja paasi?" ²²Ísa namás iwo ari id ál kien tabunja—lé kééná, namás in kwă, "Kien kilmanja—lé údóná kin nii—ii nin kaán bawriti? ²³Ay—ii sonjá háini, álán in jwa kîn kattienja áisa káásul, wala gal álán in jwaása jawala ná jilhi? ²⁴Marran in lóón ásán in balun Duldí'ḡ kwě dog suuru'ḡ írí dog ása kurro kee ásán kwa—sí kien kattienja jinyiti,"—Yé namás robog—sí in kwă, in gis ámin ása wárig jawla, ná dîn birsi jabún ná tón joo. ²⁵Inná lan namás kila kwa'ḡ tabu'ḡ wárigjawla námá déén birsi ila dorool piá asá írí uníya, ná bawa ná tón nyánja nás Wúo—sí mujjé pii. ²⁶Kwa—sí namás nyét mayi—ii enja, namás Wúo—sí mujjé káwe. Namás kaḡi taan namás in aáné, "Ottô bát pirjenja kagila." ²⁷Lobe'ḡ tarî já: Lia Ísa námá tawrá koro námá diginiedunjo—sí jágila ál in kariya Lebe ná kee ná déén diginíe'ḡ kurnúg aŷ. Ísa namás in kwă, "jêl ná koo." ²⁸Lebe namás jawla ná kééné óta nyét júndí námá yee díbe poí ná kééné. ²⁹Lia Lebe namás Ísa—sí déén tón sùbu appâ piá. námá diginíe kwă sonjá kéle naman kwa kernja ná kien namíe káwe. ³⁰Marran Parasîŋa na Mûsa'ḡ dáálí'ḡ guupáálíná alá dîen dorá'ḡ kwa—lé ge namás kayé ná Ísa'ḡ majira—lé dalimin kawé nás in kámina, " kí diginíe kwă'ḡ na kattienja kwă'ḡ nun lóo tog kaán baam na babun? ³¹Ísa bamá in jáwí, kwa aapenja á geba ál dawád—sí kôili. Marran ál wajána gé ná dawád—sí kôili. ³²Ká idin á élaba ásán kwa wáriga—sí tarî â marran ál kattienjakwă'ḡ wún éla álán túuben kinji." ³³Ísa—sí borra'ḡ kînul: Yeen namás Ísa—sí in aáné, "Yáaye'ḡ majira básín borra kamúnéli nan dog nîn dawa kelleeli na parásíná dog nîn inná lan kawé. Marran kîn majira bá kaame na kabíye." ³⁴Ísa námá in jáwí, "Bî duó birsila'ḡ sóólá—sí taga bigé lán ásán borra kamúnjal ila tin—lé ál yé kien kaḡn. ³⁵Marran soog kee nán birsin—sí dîe—lé kabe lia kila sooga—lé yeen bá sîn borra kamúnjal." ³⁶Nan si kí mitíl in írsínó, "Duó ála á keba ná juri diwwu'ḡ ari bétél námá jee nás juri

toy-sí rôkka jábî. Na abá duó innálan piyá jurî diwwô-sí bán nyeringól júndí, na ila rôkka diwwô kí jurî toy án jiyaba. ³⁷Na duó á keba ná kira kiwwôna-sí kira'ñ jerbeña toya-lé jíní, na abá jíní kira kiwwôna bán júndíyl ná jerbeña nyólgínal, na kirabásín búnyâl na jerbeña námá jtti ñi. ³⁸Marran máán bán kira kiwwôna-sí jerbeña kiwwôna'ñ dió jíní, ³⁹Naduó á keba ná kira toya bâ ná júndí ná kira kiwwôna írí jíní idîñ na ila duó in belé'ñ kira toya kwäs sonjá tullé ge."

Magara 6

¹Moonja'ñ soog'ín Lonpii: Kí soog díg Îsa bá kééná ná kaan'ín raytá'ñ dió dúítien-ii, kéén majira namás kayé ná kaan'ín tabuñ kureli, namás kila kaan'ín tabuñ-sí táwáná-le kawse nás kéén rusa kaame. ²Parasîña dí namá in kîñul, "Ari id kaán baw asá á kîñelba álán kí moonja'ñ soog baw?" ³Îsa namá in jáwí, "Bî bála ila uu-sí árden á bâba alá Daûd piyá ila tin-lé ãl yé na kéén rapaga duur kañ. ⁴Yé Wúo'ñ tón kârî namá karaña tiyyáña baw ná amí, nan dí bawa ná kéén rapaga-sí íní ná kámmíe, na kila karaña-sí bás Mûsa'ñ dáálí'ñ págîña-sí kîñeli álán kaame." ⁵Lia Îsa namás kila parasîña-sí namás in kwă, "Duldi'ñ kwě ãl moonja'ñ soog'ín Lonpi-ii." ⁶Kí moonja'ñ soog keer namás dog yaûda'ñ dáára nyáña nás kwa-sí guûdpáálíti. Ìde namá ila duó kééná ãl ila dóngá súru kûño pullo. ⁷Parasîña na dáálí'ñ guûdpáálíngá namá múúrú díg kôili ásán Îsa-sí kuliya, namá kañ nás núñî keneliñi-ii, aÿi kí moonja'ñ soog duó-sí dááwen lán piá. ⁸Marran Îsabás iwo ari id ãl yeen kien tabuñ-lé kawritieninamás duó-sí alá dóngá pullo in kwă. "Jawlas ná kwa nyéttin tabu'ñ eré jaari." Yé gal namás jáwla ná nyáña ná dii keera. ⁹Lia Îsa namás yeeña-sí in kwă, "Ká biña gî ñlel Mûsa'ñ dáálí aÿ-ii kûño sís tiinel kí moonja'ñ soog álán uu tullé já, wala álán uu jitti já, ásán duó'ñ kuy-ii joppó, wala álán jaw. ¹⁰Yé namá yeeña-sítúllén jágîla, namás ila duó-sí in kwă, "Dîñ dóngá tîlgen já ila duó namá innálan piyá, lia déén dóngá namá déén lóo-le táráasin píjî. ¹¹Lia yeeña-sí namá kilmaña puyyá ñi, namá kayé ná suur-sí in kámiña, "Îsa-sí kaa sín kâ. ¹²Îsa kurémeña weyye na aw jáánó: Kila sooga-lé Îsa namá púgo nyáña álán jâm. Namás kí luul nyét óóná nás Wúo-sí júma. ¹³Álbá dulé koro namá kéén majira-sí tarî piá namá déén dió weyye na aw jáánó ná kurémeña jáwí. ¹⁴Kin kwa namá anin kañ Simon (asá dog kona Patoro íní) na déén bára Andoro naman kin kwa kerna Yagûba, Yáaye, Pilip, Barasolomi, ¹⁵Masiyo, Tôm, na Yagûba Alipes'ín kwě, na Simon alá yûdiya'ñ daara'ñ kwa'ñ magaga-lé kéná ãl in karîñi Zelût. ¹⁶Na Yagûba'ñ kwě Yudes, na Yudes Iskiriýût, alá lia karîña bootódunjo eña. ¹⁷Bora pattá'ñ já na miineña: Îsa namá kien arrá débbe kañ ná kûpûñul ná arrá tawrá káára kéén majira'ñ dáldá ná kien kañ na kwa'ñ kwa alá Yûdiya'ñ daaraña nyét-le na Jurisalam kañ na Tira na Sidon alá juó kañ. ¹⁸Namá kéle ásán déén belé kel kámmíya na álán kien wajaña-lé dááwen kin na kila alá ârid bîilen piñi namá dááwen kin. ¹⁹Na kwa nyét bá kôili álán yee kûral, idîñ ná dê-lé kurro kúréliñi-ii ná yeen-sí nyét dááwen piñi-ii. ²⁰Îsa namá núñî írí jáwí namá kéén majira-sí jágîla namás in kwă, "Bora pattá ñien-ii alá pagirîña ban, idîñ ná Wúon kûrîñ ñien-ii. ²¹Bora pattá ñien-ii alá ássâ durña ban, idîñ ná lia básín pis been. Bora pattá ñien-ii alá ássâ bain ná boom, idîñ ná bî lia básín bálla. ²²Bora pattá ñien-ii áila kwa kanane, na ãl gís túgga kéndéli, na kányîña gî na kien kona-sí in kaareeli ása jitti gé, Duldi'ñ kwě'ñ uuñ. ²³Kí ila soog bá kilmaña attá bay na kí kilmaña simmó báálo, iláin ná ari appâ bá kien duléná ge áilán jawíl kawíya, idîñ ná ila dorá-ii alán kien Wúo'ñ domonkwă-sí innálan kéeli. ²⁴Marran miine ñielé nín jee ãl kawája ban, idîñ nás bî ari id bummó áila kilmaña lúllá pii-ii. ²⁵Miine ñie-lé nín jee ãl ássâ bain nás béllél, idîñ ná bî básín muunin bain, nan nín bomola. ²⁶Muunin ñie-lé nín jee kwa nyét ãl kwa ñien'ín kí tullin kírsîña, idîñ ná kien Wúoña domon kwă pié káwe kwa-sí innálan kéeli. ²⁷Gârîma'ñ joiní : Marran ká naa biña-sí gis in ámin ãl bain náis kaa kel baam, kien gârîma-sí boiní na kila kwa sís údóná tulléña bâ áila biña kaareli. ²⁸Na kila kwa sís

bora pattá bâ áila biŋa náálen kawé, na kila sís bâm aila biŋa kányiŋa. ²⁹Abá gi duó pula díŋg-lé taan, bá dog ila keer kuŋo-sí janí. na abá duó dñiŋ mulpa bawa as jaaríŋiba álán dñiŋ jebbe baw. ³⁰Na abá duó dñiŋ ari kóiní as jaaríŋiba na abá duó dñiŋ ari id bawa ál dñiŋ-i kari'ŋ ajawlánaba. ³¹Kwa-sí in baŷ-i niná ál bî bóil álán biŋa kíyal. ³²Na abá kila kwa-sí in bóil álán gî biŋa kôila kaa sín tullíŋ boomé, idñiŋ ná kattíenja kwă kila kwă-sí dog kôili ál yeenja-sí kôili. ³³Na abá bî kila kwa kid-sí údóná tullénja baw ál útóná tullénja ge kaa sín tullíŋ boomé? ila-sí ná dog kattíenja kwă dog kawé. ³⁴Na abá kila kwa dñe-lé kiwo kéé alsí baluŋ álán gi kawíya kaa sín tullíŋ boomé, na kattíenja kwă dog si kattíenja kwă-sí kiwo kanníya, na kien tabuŋa-lé in kawrítiya álán sirríiŋ kawíya. ³⁵Marran aŷi aŷw ná kien gáárima-sí in bóil, marran útóná tullénjas baw. Na kiwo baní na kien tabuŋa-lé in abaaba álán gi kawíya, Liya dñen aílakawítíyá bán saa appâ-ii, na laa bî bán-si appâduŋo'ŋ dogólá ban, iláin ná yé adu kí juríŋa na jittíŋa-sí tullíŋ paalíti. ³⁶Urma kwă been inná álbá dñen bâ urma duŋo-ii. ³⁷Kwa kerna'ŋ jandi: Kwa-sí as béndélba, áisán biŋa áis kandebe, kwa-sí janí írí ababítiba álán biŋa áí kabíyalba. Kwa-sí áápen bâ álán biŋa áápen káwa. ³⁸kwa-sí baní álán kaníya. Tullé barri na dús bigé ná lóo tog-si búsko ásan teljek-piyal namaŋ nín kiwíla'ŋ írí búnynyáal, iláin ná jarri ila ása kwa-sí bî kîe bérrel bán gí sín biŋa kí kîe karre. ³⁹Ísa namás dog yeenja-sí in mitíl taan namás in kwă, "kuru déén bára kuru-sí taga kellel-lá? Yeen kwa aŷw dog dúlo án káwyâbâ? ⁴⁰Na majir á keba ná déén guudpáálí'ŋ íríeré-ii, marran majir id asá guud tullé iwí bán id een niná déén guudpáálí-sí. ⁴¹Na kaán uuŋ-ii ná dñiŋ bára'ŋ núŋi wasag jalŋ na dñiŋ núŋi balda'ŋ appâ-sí á jalŋba? ⁴²Dñiŋ bára-sí taga ay-iisín jwa, 'Bára aŷi jaarín náis wasag núŋi arán, na jî dog jotóŋ álán dñiŋ núŋi dáárî tog jagíl? Jî dû júndúŋoduŋo aŷi min dñiŋ núŋi sáárî jarán, álán liya lóo taraas jagíl, nás lia dñiŋ bára-sí déén núŋi wasag jarán, ⁴³Kurú-sí kí kéén si kwă kalŋa: Kurú tullé á keba ná kwă jittíŋa kirel, walagal kurú jittí á keba ná kwă tullénja kirel. ⁴⁴Kurú bi kurú-síkwa bás kí kéén kwă kalŋa. kwa aldaŋa'ŋ kwă-sí buuru-lé ás kúndaba, walá ínaba'ŋ kwă-sí sayíŋá-le ás kúndaba. ⁴⁵Duó tullé ótá tullénja ráŋjél áldéén kilmá'ŋ gúbúl jáá, na duó jiti ótá jittíŋa ráŋjél ál déén kilmá'ŋ gúbúl jáá, ila asá déén kilmá sálgen pii bá yé-ii ná déén uto kîe risín. ⁴⁶Jutámó kwă riyyána na ulla: Ka-sí Lonpii, Lon pii, kaán gi baríŋ, 'ná ari id á bawba ál ká ámin? ⁴⁷Ká áwligísín ila dúo ay-ii lón ál dúí-lé úndul nás kúŋ uuŋ kel aam nas kíenjas táárí pii-ii, ⁴⁸Yé bá in lón ná ila duó ál ton tũm, yé duó ila-ii ál taaru-lé dúlo kurrâ kurto ná dèlé ton'íŋ edeba jábî. Namá koro'ŋ koléŋa éle ná ton-sí tũurul, marran ton-sí á irtulba, iláin ná taraas kutumul. ⁴⁹Marran duó asá dúŋ belé kelaam na kies táárí ás piiba, bá in lón niná á duó ton suuru hõ'ŋíŋ tũm nás edebe á keba. Na abá roo'ŋ koléŋa éle ná tũurul bán jáwyíya jittí'ŋ jittí kuŋo póyyâ.

Magara 7

¹Ásabá Ísa déén guud agé ása kwa kaŋiŋ nás kélámín namá kapárahôm karí. ²Íde kaldága piirín tabu'ŋ koi-ii ilá yé saa sunŋá kóelíní namá wajân kéŋa ná kóelíní álán wa ii. ³Kaldaga pirín tabu namá yahúda'ŋ sabána tabuŋa kúrŋa sí adden piá ásan ísa in áánál álán èl nás déén koi-sí dawén piá. ⁴Álba kilá sabána tabuŋa kúrŋa Ísa lé kaagul namás in ááŋe in Duó kí saa ál dñen janyínidũŋi ásanjanyíní, ⁵Idñiŋ ná yé dáŋ Barú'ŋ kwa sí saa kóel naŋ dog gís Kíŋa déén daara'ŋ loo túmó. ⁶Jásoduŋo innalan namás kándul ná kîe kééŋe, Yé áára ákénjába ál kaldaga pirín tabu kéén jalpágá sí adden piá ásan in áánól, sagal dírró áis eebá idñiŋ ná ká nii áŋba álán gís jî dúŋ dirpo'ŋ kariŋ jî taga itiré ⁷Namá idñiŋ ná dúŋ suur nii appá áyélba álán die-lé oo, marân uu juwá nás dúŋ koi sí pérénól. ⁸Ká duó it aŋ ná kuri'ŋ soór naŋ sí kaldaga dúŋ soór aŋ abás in duó sí in kwă ál jêl yé bá úndul ná bás in duó in kwă ál joo yé bá dui-ii ná bás in sí in kwă ál in ají jaa bá pii. ⁹Álbá Ísa in belé sí kélámíe namás in duó'ŋ belés maŷ enja, namá kila kwa lé tabu jáwí ál yé sí kari kulé, namás in kwă, in gís kámín yee ká namán seejia appâ in ná ín Ísraziel dió

álakâmbóba. ¹⁰kilá kwa sí âl adden kawe namá manj kûmbé nás koi ákér éña ¹¹âlbá nii kul Îsa namá ila deem—lé nyanjá âl in karîñi Nian, ná kwanj dalda ná kéénj arra kéénjé. ¹²âlbá Není'ñ túsú tana namás kí kwanj káítíe nás kwé'ñ mayít paál kérélinji ná kwé bas déénj Íya—lé tog kénjá ná déénj Íya gal namá birmîť kénjá namá Deem' ññ kwa namá sunjã kurol ná Ye karî kulitîñi. ¹³Âlbá Lonpii ila Yáa—sí jagila namá kilma'ñ rasin dónja kuro namás in kwã á jómba. ¹⁴Îsa namá nyánja ná kapan—sí kura kwa âl sí kwé'ñ mayyít kabîñi namá kare, Îsa namá in kwã juredunjo in gís kámínj ása jawla. ¹⁵Mayyít namás warîg jawla ná risin, Îsa namá bawa nás déénj Íya—sí dónja jaa ¹⁶Yeenj kwa nyét namás káltan, Namás Wúo—sí munje kawe kwa nsmá in ááñe déénj tasa—lé ása domonduño appâ tana Wúo êl ásánj kéénj kwa—sí nyinji. ¹⁷Îsa'ñ kirî namá Yidiya ná Barúña âl Yidiya arî kajîñ sí mere. ¹⁸Yáayé'ñ Majira namás ila útónja nyétinñ áágé. ¹⁹Yáaye namás kéénj Majira aw—sí tarî piá álánj adden ná Lonpii—sí kinjol, Jî la janj âl inlonj álánj jêl wala Duó ker álánj kánó?. ²⁰âlbá kwa Îsa—lé kaagul ná kinjul.Yáaye jabadunjo gí adden piá álánj gí kinjo âl gí Wúo adden piá ná jêl wala duó ker kee álánj kanó? ²¹Ná ila tin—lé tag Îsa kwa sunjã—sí dawanj piá, kwa asá kireli kwa asá áreta kajîñ ná dog kwa sunjã kúnji palî âl kurúña kajîñ. ²²Îsa namá kila kwa—sí ññen jîño jawí âl adden kawe,boo nás Yáaye—sí udónja it bwã âl Bî kélbámí, kurúña—sí kúnji palîñi ná Marsonja na kilîñiyé ná kwa asá kewa kajîñ ná dawanj kajîñi ná turúña ná belé—le kélkámíe, ná mayta nás sälla kinji ná belétullé nás pagirîña—sí kawliye. ²³Bora patta ila duó gí áisa gíla ápiiba ²⁴Âlbá Yáaye'ñ domonkwa kawñiye, Îsa namás tuunja nás kwa—sí Yáayen risin, jutá bîyo álánj aa bagil ? álánj bilîl bagil asá dawlo koilos pii?. ²⁵Ná ába ilánj áiba kaan jagil biyo? Duó la kénjá ná jibbenja tulléña jinji? ai—ii lela kwa kilánj âl jibbenja ná kí ótónja táránja buu kawé ála tonj kuri—lé kajîñ. ²⁶Ná Bî kaa kénjá ná déénj' ññ puro álánj bagil? Domonduño la kénjá? ee Yé namanj domonduño—lé sunjã—ii ²⁷In Duonj ai—ii ála déé' ññ Wúo'ñ Domoborenja toya'ñ dió in rimmenj éña ká álánj dúinñ domonduño ññen tabunj adden aa álánj gís Jîñ ññen dorá janjó. ²⁸Ká álánj gís in kwã kwa ilánj dió âl Nyánja karîñi Duó ákeba ná Yáaye—lé sunjã appâ kénjá maranj duó kwanj itti—ii ná Wúo'ñ kurî—lé kee ba Yáaye—lé appâ—ii ²⁹kwa nyétinñ namá diginîekwa âlbá ila belé kélkâmmíe bás kiwe Wúo'ñ dorá âl see—ii, idîñj ná yeenj—sí Yáaye baá. ³⁰Maranj parisinja ná Mûsa'ñ guupáálîña gé nás kîenj sûrñja—sí Wúo'ñ táarî kaweriní, idîñj ná yeenj—sí Yáaye ásbáaba, ³¹Îsa namás in nyinji naná kin kwanj ññiye kí kaa sínj arra áa? ³²Yeenj bá in kánjlá inná dogólá dokkéña ála wêlle'ñ lóo kawîya nás suur—sí tarî kawé, náis niné kuwo nanj báwrinji álánj balo nanj gís kona kí kolé aa nanj ábomolaba ³³ilánj ná Yáaye jalodunjo êl ná Garaña á kámba wala koro ákámba namás in bámínj asá árîť kee. ³⁴Namá dulðinjkwé êl ná Garaña kám nanj koro aam nanj dog in bámínj iné âl duó kee ná úróli nanj kira aam ná diginíe kwanj jurru—ii. ³⁵Maranj riññ—sí in sí kábîyíe âl tullé—ii in kila kwanj jainñ' ññ dorá âl yé—sí karîñ kulitíe ³⁶Naa namá parisidunjo ná Îsa—sí imanja álánj kiyal ná kíe nuñ arra kâmmíe,namá parisí'ñtón ná sedba'ñ kîli onjo. ³⁷Ila deem—lé namá Yáa kénjá nanj kañña pii âlbá in kélámíe âl Îsa parisí'ñtónj kee ná Nuñ kaam, namás murenja taranja kí dorde tullé bawa nás kéle. ³⁸Ná Îsa'ñ soor kéénj tárñja'ñ tuga kera ná kóm ,Namás tuga ná Îsa'ñ tárñja—sí kí kéénj kola liimel liya namá pinji ná ila kola—sí kí déénj nyiwîñ pááso namás tárñja—sí udo kâmmie namás Murrîña lu—ii ³⁹Âlbá ila Parisí Yé—sí imanja ila uu—sí jagila kí kilma'ñ diyo in kwã ába domonduño básánj lonj in ii âl Yé—sí urel ná âl kaa Yáa—ii ná âl Yáa ila—ii âl kañña pii. ⁴⁰Îsa namás in kwã Ká wóel álánj gís arî kwã Simonj, Simonj namá in jawí.' jwã gís Guupáálí ⁴¹Îsa namás in kwã,' âl kwa aw kajîñ nás duó dig—lé songonaj jayduño—lé songonja nii kéyé namás dig ññara nii tîyo piriña oso ná ker wayyenja oso. ⁴²Kila aw dog wala songonja á kañba álánj kawíya, Na Yé namás kila kwa aw sís kila songonja jundi, ná kay diigi nanj ye bará—le sunjã kóinji?" ⁴³Yé simon namá in jawí," ba gís in lonj âl ila duó—ii asá songonja sunjã kundíyé," Îsa namá in jawí Jî bat—sí taras janda ⁴⁴Liiya Îsa namás Yáa'ñ eré jáinjo nás in kwã," Jî in Yáa—sí jalûla Ká kan ññen tonj êl ná koro dog ágís ájaníba ásánj tárñja álu, maranj Yé kúinñ tárñja kí kéénj kola wesé piá ná kí déénj' ññ nyiwîñ paso. ⁴⁵Wala jî kilanja ágís jámíba, maranj

Yé main la tin-lé ăl ká tónj kari yé bas kúinj tărŋa ɯdo aam. ⁴⁶Jĩ dúinj tabɯ daŋ ájuliba maraŋ Yé kúinj tărŋa gīs murreŋa gīs luyŋi ⁴⁷Naa ná Ká in gīs kámín in Yáa'ŋ jaini sunŋá in gīs páálíti kéénj kaŋŋa sunŋá kila asá kaşul, Maraŋ duó asá jaini itti kee kéénj kaŋŋa bás itti káşul ⁴⁸Liiya İsa namás Yáa-sí in kwă," kîŋj kaŋŋa kásûlŋi ⁴⁹Liiya sola kerna káyé ná dîenj tasa-lé in risiŋa in kii Duó-ii namanj-sí kwa-sí kátŋa pasí. ⁵⁰İiya İsa namás Yáa in kwă,' dîŋj seejŋa nás Jĩ jopó kí appe joo.

Magara 8

¹Liya İsa namás ná Deem bi Deem-lé Elle bi elle-lé kilonj nás kwa-sí Wúo'ŋ kuri'ŋ belétullé páálíti ná Kuréménja way na aw dog kéénje kaŋj . ²Ná Nyánja wajaŋa-lé dawenj kiŋi, in Moo Magdula asá aŋita sabe karul. ³Ná Jona kusánj Yáanjkwě Kusa ăl Hirotti'ŋ tónj'ŋ oro pii ná Siwsan ná Nyánja kerna, kin Nyánja namás kura kaldûl nás rogá puŋó kawé nás Yeenj-sí kanyinj ⁴Ila tin-lé ăl kwanj dalda sunŋá enja, ná İsa-lé kí deem deema kundula Yé namás mitil ěl nás taan; ⁵Ălbá Jusunódunjo kuro ásánj kola ráan ălbá Yé nás kolá kirtî kolá dîi namá dõra bunyie ná kátiniye na ardanj kiyaŋa namá birnyinj kâmmie. ⁶kolá dîi namá loo kîtonja-lé bunyyé ălbá tane namá talale idîŋj loo ilol áskénjaba ⁷Kola kerna namá keya'ŋ dió bunyyé ná idé tuyé nás keyá loo makké pii . ⁸Maraŋ kola kerna ná suuru kamul'ŋ írí bunyyie nás jawlé ná kirinj asíŋa pirilé sunŋá ăl kusunul ăl Yé in mitil taan nás kí urú in kwă," Duó asá kilo kee ásánj kélámie ba aw nás kélámie . ⁹kéénj Majira namá kiŋul in mitili'ŋ arra kaa-ii lonj . ¹⁰İsa namá in jawí," Wúo'ŋ butu'ŋ boot ai la Bîŋa kannía, Maraŋ kwa kerna-sí Ká asába kí mitil kámín aldi naa ná loo kaŋwîe ná ákaŋwîeba ná kélámie ná déénj arra á kernilba. ¹¹In mitili'ŋ déénj arra inlonj kola ila ăl Wúo'ŋ belé-ii. ¹²Kola ăl dõra aŋi bunyye bá kila kwa gé ăl belé kélámie namá Arit ěl ná ila belé kîŋj kilma-lé rânj ná baw álánj jîi see ákeba nás kopónól. ¹³Ná kila ăl Kîdonja'ŋ írí bunyie namá gal kila kwa gé asá belé-si kí kilmaŋa'ŋ simmîŋ kîdîŋtîe abá kélámmie, maraŋ yeenj kîŋja áskaŋjiba, yeenj bá kí tin ittîrig see kéli, maraŋ jarrinj tin-lé bá kawítie ¹⁴Ná kila ăl kéye'ŋ dió bunyyé bá kila kwa gé asá belé kélámmie, Maraŋ abás kawle ná kéénje, dîenj jaini'ŋ ɯdóná ná káwîŋj ná kilma'ŋ sunŋá puttó tájil wala ila belé tabuŋa á tuselba. ¹⁵Maraŋ kola ăl suuru kamul'ŋ írí bunyyé bá kila kwa gé asá belé-si kí kilmaŋa'ŋ patta ná teeyé kaŋj ná belé-sis kélámie ná kilmá góbul kawé rítây namás kané tîi-ii ná kiri. ¹⁶Duó ákeba nás Másarája puwól namás korânj dió wala pittî'ŋ urúgûm juúl, Maraŋ máánj sí mardabinj írí jawriti, ásánj kila kwa-sí loo errinjel alá kundula ná karîtie. ¹⁷Ilánj ná aŋi ákeba nás kuleli ná ás pulitîba wala aŋi á keba ăl butunji ná tawrá á kúrelba. ¹⁸Naa ná ii nanj enja, in-sí kilma tara-síŋ bay-ii ná baa nás kélbâm. Duó asá aŋi kee básánj kanyiyâl, Ná Duó ila máánj asá Yé déénj tabu'ŋ jawriti ása kee, básánj kábe ¹⁹Naa İsa'ŋ Bărŋa ná déénj İya namá kéle álánj İsa-sí kagîla, Maraŋ Yeenj kutîŋjol álánj dee-lé kaagól, ilanj ná kwanj dalda sunŋá kénjá. ²⁰Namá duó dig nyanjá nás İsa in kwă," Ăl dîŋj İya ná kîŋj Bărŋa paál kerelí náí Jĩ-si kane ai lanj kagîla," ²¹Yé namáin jawí." dúinj ná kúinj bărŋa kwa kit ge asá Wúo'ŋ belé-le kélkáme ná kie-si táarí kawé," ²²Sog dig İsa namás kéénj Majira-sí in kwă," kasá kawla in hiila pajân' in juwo koo innalanj namás kawle nás puldûŋ kûl namás kawle ná kanníya. ²³Ălbá kaŋj ná kaŋj İsa namá karî ná unjo, namá Wîs ěl ná paja-lé karî nás puldûŋ' in dió koro jîŋi, ná kóel ásánj puldûŋ-sí mûgul piá kwa-sí namás masibo poy ²⁴Majira namá kéénje nás Yee kagiye nás in ááŋe, " Sagal! Sagal! Kî tara kanní álánj kûnîŋi, İsa namás kwala ná dawlo koro'ŋ zola-si gugurenj piá Wîs namá lula enja loo namá dirig saa-ii . ²⁵İsa namá kéénj Majira-sí injo, dîenj seejaŋ aŋi sabba karî?" Namá bat sūr-sí kí kaŋj ná pirinj injol," Yé in-ii ná koro na dawlo yé-sí bagî pii,? ²⁶İsa kí kéénj Majira'ŋ namá pají kilî ná Gerasiŋa'ŋ Barú kéénje, Geresá namá pajî'ŋ aŋi kee abá Galilî'ŋ ere jan. ²⁷Ălbá İsa puldûŋ' in diyó puŋo ná tará dûu jaa bás kí Aritdunjo kíátie ăla

Deem' in kwa-lé kénjá, sunjâs oonjo ná juri á jínítienjiba wala tónj ánj aŵba namá nín turbaŋa-lé ɛnj. ²⁸Álbá Ísa-sí jagíla namá ɛru tan ná kéénj kurnja-lé poya ná ɛru kíŋŋ tan nás in kwă, "Ísa Wúo appâ'kwě dee ká káji aa sa kaanj ká saat gí aw bílanj ágíjaba. ²⁹Ila-ii ná Ísa árit-sí nurgu iní álánj duó'ŋ suúr kuro, ila duó-sí arit sínj sunjá laddi nás jabiti namá nín kí nyirinja dóŋa ná tará kiregeli maranj nyirinja-sí namá nín dusal ná Arít básánj júta tiye dee-ii. ³⁰Ísa namá in injo," Jî ai gí karíya? namá in jawí duno'ŋ karí," ila-ii nás Arita sunjá kénjá. ³¹Arita namá Ísa-lé ainja sunjá saat pii álánj Ísa á jundiba álánj jurúb jiya ³²Namá kadurúga'ŋ duó'ŋ appâ kéénje Njóra'ŋ noda'ŋ namí piyénj, Arita namá kee-lé saat pia álánj kila Kadurúga-lé nyinji Yé namás tina. ³³Iya Arita álbá duó-sí jundi namás Kadurúga-lé jawínj, ila Kadurúga'ŋ duó'ŋ namás paja-lé jawínj namá Roo muninj ³⁴Álbá Wounja ila ɛu-sí kagile namás Ellenja-lé Deema-lé kawínj nás kwa-sí ááŋe,". ³⁵kwa namá kurûl kéénje álánj kagila kaa-ii ná enja, Álbá yeenj Ísa-lé kaagul namá kûmbe ná ila duó asá Arita kure ná kee ná Ísa'ŋ kili aw ná máaná ná jurinja jini ná déénj tabu ná déénj loo-ii, Yeenj namá kalí taí. ³⁶Kila kwa ál kagile namás báŋja-sí ááŋe Araitduŋo ai-ii dawín enja. ³⁷Lia Garasiŋa ná kwa ál Garasí'ŋ tuga kajin, Namás Ísa in kowe álánj jee ná Jîŋa-sí jundi, ilan ná Yeenj-sí kí kalí pis kajin lia Ísa namá pullunj japa ná kéénje. ³⁸Duó asá Arita kure namá saat piá álánj kí Ísa arra kíya, Maranj jopódunjo namás in kwă ál tónj joo nás kíŋŋ aala-sí kit juwa ál gís Wúo piá. ³⁹Ila Duó namá Deem' in pinj nás kwa nyét Ísa'ŋ risinjo, Ísa yé-sí kaas piá ⁴⁰Álbá Ísa wayŋa kwanj dalda namá tire, idíŋj nás Yeenj kaljinj ál Yé wayŋiti. ⁴¹Naa namá Duó kénjá ná Yarús karinj ná Yahúda'ŋ daara'ŋ tabu kénjá namá êl Jáásodunjo'ŋ tárŋa-lé poyya ná saat piá álánj bá kíe kéénj tonj kíya. ⁴²Ilan ná kwě niw tog bir ila ál kéénj dakkí Ayeŋa aw kajin kóel ásánj wai-ii, Álbá Ísa dõra kéénje ná kundilinj kwanj dalda namás dõra kunyíunyi kajin ⁴³Kila kwanj dalda'ŋ dió namá Yáa kénjá nás kí ayeŋa aw kewa jinjiti ná dawat tog dog ákénjába álánj dawín piá. ⁴⁴Namá kí Ísa'ŋ soor êl ná déénj Garabubu'ŋ arí taí innálanj kéénj kewa'ŋ jinjina namás kere, ⁴⁵Ísa namá kinjo," kii nai Ká kura álbá kwa nyét kawreŋe Potoro namás Ísa-sí in kwă Sagal in kwa kunyinyis kajin nás dîe-lé kurgíŋa," ⁴⁶Maranj Ísa namá in kwă aila Duó dig kura, ilan nás iwa ál gí kuro suúr kurûl ⁴⁷Yáa álbás iwo ila ɛu-lé taga ásánj á kuroba, Namá êl ná írí'ŋ kitin ná Ísa'ŋ tárŋa-lé kûbinj poy in ɛu namá kwa nyéttinj tabunj kénjá namás Ísa kwă kaanj ɛu'ŋ ná Yé, Yé-sí kura ná ai-ii wara dawín enja. ⁴⁸Ila Ísa namás Yáa-sí in kwă dúínj kwě niw dîŋj seejaí náí Jî dawín piá kí appe joo. ⁴⁹Asá Ísa kajin ná risinjo, namá Duó main Yarús'ŋ tónj jilelé ná êl, Yarús ál Yahúda'ŋ daara'ŋ tabu kénjá," nás in kwă dîŋj kwě niw asá wai-ii, Guudpááli-sí diga á janiba. ⁵⁰Maranj Ísa álbá ila belé-sí kélámí namás Yarús-sí in kwă kalí áí tîba bá dílinj seejaí dîŋj kwě álánj sí appe enja ⁵¹Álbá Ísa Yarús' in tónj paago, Yé wala duó ker-sí as tinaba álánj tónj karí bás dílinj Yáaye ná Yaguba ná Potoro-sí ná kwě'ŋ Ába ná déénj Íya-sí kajin nás tina álánj karíya. ⁵²Ila tin-lé ása kwa kajin nás kwě-sí komenj, nás in kwă," kola bundi idíŋj ná Yé ás waiba, Bás dílinj ɛnj. ⁵³Yeenj máánj namás káyé nás Ísa bejenj kawe nás kélele idíŋj kalja kwě asá wai-ii ⁵⁴Maranj namás dóŋa taí nás in kwă dúínj ása jawla. ⁵⁵Kwě'ŋ kuo namá pentinj máánj waj gé Kwě nás waríŋ jawla. Ila Ísa namás Íya in kwă ál arí dîŋj baní ná kámí. ⁵⁶kwě'ŋ Ába ná Íya-sí namás kalitan Ísa namá Yeenj-sí saw génj piá nás in kwă Duó tog bir-sí ásánj áánjalba

Magara 9

¹Álbá Ísa kuréménja wayyena aw loo tog iso, Namá kuro ná Kurin iní álánj kíenja Arít kurre ná Wajana dawín kawe. ²Namá ádden piá álánj kaíya nás kwa-sí Wúo'ŋ guud kawliya ná wajana dawín kawe. ³Ísa namás kuréménja-sí in kwă," díenj arí tog dog ábabunja wala Barí wala Mellé ná Garaŋa ná Songonja ná Jurŋa kerna ábábúnja. ⁴Tonj it ná barí ba ide bonj namanj sog it ál bóel álánj boo ⁵Ná bá kwa ágís kitíŋyeba bá turíl kíenj tárŋa-lé pelpel báa álánj gís díenj tonj ' in

turil áis diŋiba ásan̄ osôm kee ná ðien̄ ere tullé aiba. ⁶Innálan̄ Yeen̄ uŋe ná Elle bi Elle-lé kilon̄i nás Kwa Wúo' ŋ belé kawlitie ná loon̄a nyét-lé kwa dawin̄ kawe. ⁷Hirôd ala Galilin̄ Akuro'ŋ tabu kana namá ila údóna nyét kélámí álán̄ kain̄ ná duitíya, Hirôd-sí namás tabu urruñoilan̄ ná kwa ðii in kámín̄ asá Yáaye jalodun̄o sala en̄a. ⁸Ná kerna gal ná in kámín̄ ál Alíja Domon̄kun̄o-ii alá tóóríg kén̄á ná lon̄ola ná ðii ná in kámín̄ alá in kila Domon̄kwan̄ ðio dig nás jawla. ⁹Maran̄ Hirôd namá in kwă Yáaye-sí Ká tabu anda in naa gal kii ál Ká déen̄ in údóna kélaam Yé-sí nás bat jawle álán̄ Ísa-sí jagil ¹⁰Álbá Kurémén̄a kain̄i, Namás Ísa-sí kila údóna nyét ááŋe ál Yeen̄ kawe, Lia Ísa namás dillín̄ kéen̄ Kurémén̄a-sí kargi ná kien̄a Deem Beseda kééŋe. ¹¹Maran̄ kwa namás kîwe loo it ál Ísa duitin̄i namá kari kulé. Ísa namás Yeen̄-sí tire nás Wúo'ŋ belé risin̄o ná déen̄ Kurín̄' in̄ ná Wajana-sí dawin̄ piá ¹²Álbá Dulé dúŋa Kurémén̄a wayyén̄a aw namá kéle, Nás Ísa-sí in ááŋe in kwa-sí adden̄ jaa ná Ellen̄a ðakki-lé kiya nás surn̄a-sí ari dig kule ná kâmmié ná loo oyŋiya uŋol idîn̄ Kî saa karra kain̄. ¹³Maran̄ Yé namás Yeen̄-sí in kwă," Bî ari dig baní ná kâmmié, Kurémén̄a namá in kawí Kî bás Garaŋa ooso ná Puuna aw kaan̄ dillín̄, abá írin̄i namá koo nás in kwa-sí Nun̄ kulu. ¹⁴(Ila loo-lé kwa namá ðakki Lirin̄a ooso kain̄) Ísa namá kéen̄ Majira-sí in kwă," in kwa-sís buwa ná Daaran̄a, Daaran̄a'ŋ ôl ná daara tog ásan̄ ðakki kwa wayyén̄a ooso kee," ¹⁵Majira namá innalan̄ kawe," namá kwa nyét düu kulu. ¹⁶Ísa namá Garaŋa ooso ná Puuna âw-sí baw ná loo jawil̄ jagila namás assô assô piá ná du-ii ná dokke dokke piá namás Kéen̄ Majira-sí ŋarra Majira namá kééŋe nás kwan̄ tule kayé. ¹⁷kwa nyét pistirin̄ kâmmié ila Majira namá kila Nun̄a'ŋ ariŋa asá saje kí Gereŋa âw pistirin̄ dorol kawe ¹⁸Asidig Ísa bá loo dig kén̄á ná ðitini'ŋ juméla ná kéen̄ Majira dog kéyé kain̄ álbás déen̄ jâm agé namá kéen̄ Majira-sí in̄o nás in kwă." Kwa bat ai-ii ál Ká kii an̄?" ¹⁹Yeen̄ namá in kawí," Kwa ðii ál in kámín̄ Yáaye Jabadun̄o jan̄, ná Kwa kerna gal in kámín̄ Ilíya jan̄, ná ðii gal ál kila Domon̄kwan̄ ðio dig jan̄ alá tóóríg kusin̄i nás jawla ²⁰Yé namás Yeen̄ in kwă," Maran̄ Bî áí bámín̄ ál Ká kii an̄?" Potoro namá in jawí," Jî ál Jásodun̄o jan̄ Wúo'ŋ kwě. ²¹Maran̄ Ísa namás sarttin̄ piá ásan̄ Duó bir sí ás álon̄ba. ²²Ísa namás Majira-sí in kwă," Ðaldin̄'ŋkwě ásan̄ ðita'ŋ tasa kí munân̄ beto ná Saban̄a tabu kurun̄a-lé ná Pagiŋa Mûsa'ŋ dalin̄ Guuðpáálín̄a álán̄ Yee árin̄iya ná lia yeen̄ ban̄ kawe namás déen̄ wai'ŋ sog iis kwan̄-lé salla gé nás jawla ²³Lia Ísa namás Yeen̄-sí kwa nyét in kwă," Ába Duó kóel álán̄ dúin̄ karin̄ ilŋi, bá déen̄ suur bás piá ná déen̄ kalðab̄u bâw náí-ii keren̄ kari luwo. ²⁴Idîn̄ ná Duó ál kóel ásan̄ déen̄ suur jopó máán̄ bá jiti, Maran̄ Duó bi Duó ná déen̄ suur jiti dúin̄ uu'ŋ básán̄ jopó. ²⁵Kaa lé tullé-ii ásan̄ Duó ðaldin̄ nyét dón̄á kee ná déen̄ suur jiyo wala gal paso?. ²⁶Ába Duó kee ná Dúin̄ uu'ŋ wala gal Kúin̄ údóna'ŋ uu'ŋ-sí tabus tuti, Ðaldin̄kwě-sí dog básán̄ déen̄ uu'ŋ tabu tuti ná ába kéen̄ galaŋa'ŋ wala Ábba'ŋ galaŋa'ŋ wala Melega'ŋ teeyén̄a ðio éla. ²⁷Ná Ká ai-ii saa ki see'ŋ see kámín̄ kwa ðii ðien̄ ál in baan̄ ná berel kwa ðii wai-sí nan̄ ásan̄ kaweyebaná Wúo'ŋ Kurin̄-sí ákagileba ²⁸Ása bá ðakkin̄ sogá tamm̄ain̄ bitûl ál Ísa in belé-sí kwă, Yé namás Potoro ná Yáaye ná Yaguba-sí kargi ná Púgo kééŋe ásan̄ jâm. ²⁹Innálan̄ álba kééŋe nás jumóla déen̄ wajin̄ jalun̄ namás kere jin̄o naman̄ kéen̄ jurin̄a dog namás nii patta ná teeyá jin̄ol inná kuy' in̄ julmola ³⁰Kwa aw Mûsa'ŋ kí Ilíja namás Ísa-sí galaŋa tullén̄a kalŋolé nás Ísa kirsin̄o. ³¹Ná kí Ísa, Ísa'ŋ wai'ŋ kirsin̄ol ila Yé kíe Jursalam dui-ii ásan̄ tabu jâm ³²Ila ðio Potoro kí kéen̄ Âmparan̄a namá kari ná kun̄ol, Maran̄ lia [lbá Yeen̄ sogá tabun̄ kurol namá Ísa'ŋ galaŋa-sí kagilé ná kila kwa âw ál kéye kereli. ³³Ásba kila âw kawla álán̄ kiya ná Ísa-sí kundi, Potoro namás in kwă," Sagal in bāt tullé-ii álán̄ iné kaan̄, kaȳ kirbónt-sí iis kurtó Jî tog ná Mûsa-sí tog ná Iliy-sí tog (maran̄ Yé ás lon̄ba ari ál yé belén̄a.) ³⁴Ila Tin-lé Yé kén̄á ná risin̄o namá kútu lon̄la ná Nigil̄ bâw nás Yeen̄-sí Nima piá Yeen̄-sí namá kil̄i suúr bun̄i. ³⁵Namá kútu'ŋ urū el in belén̄ in dúin̄ kwě-sí ál Ká áŋo Yé-sís kélbâm. ³⁶Álbá ila urū kera namá kâmbé ná Ísa ðitini, Majira namá ila belé-sí kilman̄a kábe wala Duó tog bir-sí ás kan̄eba ³⁷Elelin̄ álbá Yeen̄ pugo kupun̄ol namás kwa sun̄já'ŋ ðalda tani ná dee-lé kéle. ³⁸Kwan̄ ðio dig sédig namás tari piá Guuðpááli Ká Jîi gî saat kaw álán̄ dúin̄ kwě de jagil̄ ilan̄ ná dúin̄ kwě bás dillin̄

Yé-ii .³⁹ Jagîl Arîť kwě-sí b's láddi namás uru kirirîŋ erenjel , namás dũu jabiti nās purgul pii naman sîŋ udo pulo pii namá âwrenj pii ná pellet ájundiba. ⁴⁰Ká kienj Mjira-lé saat áa álán gís in Arîť kura, Marañ Yeenj kutinol." ⁴¹Îsa namá in jawí, Hai in porrenja serétkwa ása seejîa ábaba, Bî bóel ásán kîŋi nini kón ná irmel,? Namás ila Dúo-sí in ñienj kwě-sís ine jêl . ⁴²Ná ila tin-lé al kwě undilinji Arîť bas báwá nās loo dũu tan ná purgula piá, Marañ Îsa namá Arîť-sí úpúrí lia namás kwě-sí dawín piá, namás déénj Báa-sí jawí. ⁴³Yeenj namás kwa nyét Wúo'ŋ appin-jí-sí pirjenj kawe,ila tin-lé al kajin nās kila udónja-sí kawenji al Îsa piá Îsa namáskéénj Maira-sí in kwă,". ⁴⁴In uu sís tullénj-sí kélebam, Dildinjkwě-sí kiniya ásán bot arra'ŋ dũu kîllil namá kwan dónja káyé.. ⁴⁵Marañ Yeenj ila belénj arrá ákarulba, ila belénj arrá ñienj ere jilinjas ilan ná déénj arrá ákarulba, namá loo kałi kawénji álán Îsa-sí déénj arrá'ŋ inol. ⁴⁶Naa Majira-sí namás ñienj tasa-lé galda poy kininji nan kwan bain appâ-ii . ⁴⁷Îsa namás kienj kilmanja'ŋ arra kiwo namás kwě itti bawa nās ñienj taga jaa. ⁴⁸Namás Yeenj-sí in kwă," Dúo bi Dúo nās in kwě itti sí kí kúíŋ kona dirinji báis Ká dirinji , Ná Dúo nās ká dirinji bás ila Dúo-sí dirinji áila Ká adden piá, idinji ná ittikwanj máánj banj Yé kwan appâ eenj ⁴⁹Yáaye namá in kwă," Sagal, Kî Dúo kumbo ná Arîťa kí kîŋi kona kurruŋ namá in kwă álán kási ilan ná Yeenj ákanja, ⁵⁰Marañ Îsa gal namás in kwă," Yé ábásiba idinji ná ába Dúo ñienj gariminj áiba bá kíyenj banj. ⁵¹Asá tin dakki piá álán Îsa-sí jawíl kiya, Îsa namás ui-ii álán bá Juruśalam jee. ⁵²Naa namá Domonkwa tabunj adden piá álán ná Samariŋa'ŋ elle kéénje ásánj loo ásilinj kawa. ⁵³Marañ Samariŋa namá kârinjie ásánj kidiriyenol ilan ná Îsa Juruśalam duitinji ⁵⁴Álbá Yagúbá ná Yáaye alá Majira kajin in uu sí kagile, Ná Lonpii-sí in kinul, Lonpii Jî jóel gila ásánj utú main jawíl tarî kaa ná êl ná in kwa-sí ámí. ⁵⁵Marañ Îsa namás jainjo ná ittinj gurgurenj piá Yeenj-sí . ⁵⁶Namás kandul ná Elle kerlé kéénje ⁵⁷Ila tin-lé alá Îsa kí kéénj Majira'ŋ dõra kajin, bás Dúo dig in kwă Ká Jinji karî ulo loo it lé ná jani. ⁵⁸Îsa namá in jawí," Bõrnyonja kulonjas kajin ná kiyana jawíl-sí kajin, Marañ Daldinjkwě loo ás kéba álán déénj tabu lupó ⁵⁹Nan Dúo keer-sí in kwă," karî jîlo Dúo namá in jawí Lonpii kay main jundígi ná dúíŋ kurro. ⁶⁰Marañ Yé namá in kwă," al judi ná maita kienj Maita kurrtul , Marañ Jî joo nās kwa-sí Wúo'ŋ kurinj risinjo. ⁶¹Dúo keer dog namás in kwă," Ká álán dí karî ulo, Lonpii, Marañ main al jarin ná oo nās dúíŋ tonj' in kwa-sí dónja oló . ⁶²Îsa namá injawí Dúo ákebá ná déénj dónja Murattinj írí jawriti ná Nunji soor jawiti ná Wúo'ŋ táárí-lé domi.

Magara 10

¹Lia Lonpii namá Majira wayyénja sabe janjo, namá déénj tabunj adden piá, Deem bi Deem al Yé kóelinji álán jee . ²Namás yeenj in kwă," Taa sunjá-ii marañ táárí kwă itage, kaŷ-ii Taa'ŋ lonpii-sí binjo álán táárí kwa-sí déénj Taa'ŋ raŷ adden piá ³Boo ná baáli baa, Ká in gí adden kawa inná kunja Toronja'ŋ dió. ⁴Ná alá gal banní Jusulan wala gal Mellé wala perêt ás babûba dõra tin kwan janilé adden ábaba ⁵Abá tónj dig-lé barî main bá tonj' in kwa-sí dónja baní nās in buwa aw ná in tonj-lé appenj kee. ⁶Abá ilan ná Dúo kee nās bora kilmá kee Wúo'ŋ appinj banj déénj írí bunji, ná ábabûbonja Wúo'ŋ appinj déénj írí an bunjiba. ⁷Bá ila tonj-lé bonj ná bá arî kîť bâm ná babá al gí Yeenj kaní,idinji ná tááridunjo inlonj álán kéénj dulénja búw, tónja'ŋ tasa-lé abiljiba ⁸Abá Deem dig-lé barî ná gis kîťrenji arîť náis ñienj tabunj káyé bá bâm. ⁹kwa kîť ná waján gé bá dawín baa ná in sí buwa Wúo'ŋ kurinj al ñienj dakki kela. ¹⁰Marañ abá Deem dig-lé barî ná ágis kîťrenjiba, Bá Deem' in oronja-lé boo ná in báminj. ¹¹Namanj ñienj Deem' in turîl al gis kîŋa tårŋa-lé tÿyo álánba petpet kaa náis Bîŋa tinji, Marañ aw nās in biw Wúo'ŋ Kurinj al dakki kéla, ¹²Ná ká kámínj gís ila Jansinj sog-lé máánj nín Sodoma'ŋ rîmo sunjá hiní main kí in Deem' in rîmo ¹³Mine kásán Kurazini'ŋkwa-sí eenj ná mine kasân Besédakkwa-sí eenj idinji nan in pirjenja ñienj taas-lé Tira ná Sidon kajinji, kwa banj main toorig tubenj kajinji nan jurinja nyérta kinji. ¹⁴Marañ máánj in Tira kí

Sidon sunjá rimol ila Jansîŋ sog-sí main kî Bî. ¹⁵Ná Bî kapanîŋa aslan kî írí kagîl álán gís jawîl kîyál? Lolo Bîŋa-sí dũu'ŋ dũu gí sîŋ kîya ¹⁶Duó kîŋ ãl gís bîŋa kélkám, Báis Ká sí kélám, Ná kîŋ ná gí Bîŋa urel bá gí Ká urel, ná kîŋ ná Ká sí irel, bá Duó kîŋ sí irel ãl gí Ká sí adden piá," ¹⁷Álbás kila wayyeŋa sabe kî kilma'ŋ simmîŋ kayŋol ná kâŋe ná in ááŋe," Lonpii kîŋa-sí naman gí Arita dîŋŋ kona'ŋ baŋi pii. ¹⁸Îsa namás in kwã Ká Arit appâ kagîl ná mîŋ jawîl in polé niná kuŋi 'ŋ julmola. ¹⁹Ká Bîŋa kuriŋ gí kaní ásán Garima'ŋ kuro sí nyét kuro'ŋ baw, niná álán kumî ná Nyéná-sí barniŋ, ná ari ágíŋ bulitiba. ²⁰Naa ná máán kilmaŋa simmó ágí iŋiba ilan ãl gí Arita baŋi piá, maraŋ baw nii kilmaŋa simmó iŋi álán kîeŋ kona jaiŋi'ŋ domobore-lé kawal ²¹Ila tin-lé Îsa namás kî kuo teeyaŋa'ŋ dóra kî kilma'ŋ simmîŋ piis eŋa, namá in kwã," Ká assó gís kamîŋ Ábba alá jawîl ná suuru'ŋ Lonpii jaŋ, idîŋ ná Jî kin lóta kwa riyaŋa ná guudkwa-sí jula namás kwa daŋula-sí jawli niná kin dogóla dokkeŋa, Ee Ábba in uu ilan eŋa náis Jî tullén ²²Dúŋ Ábba lóta nyét Kaa dóŋa jaa, Duó ákeba nás lon Kwě dee kii-ii bás Ábba diliŋ lon, Ná Duó á keba nás lon Ábba kii-ii bá diliŋ Kwě-ii nás lon, Ila kwa dog sí kalon ãl kwědee jaŋo ásán Ábba-sí kalonja ²³Ila namás kééŋ Majira-lé jaiŋo nás kî butu in kwã," kwa kila sí áw nás bora patta een ãl lóota kila kalwîe ãl Bî baŋi. ²⁴Ilan ŋi nás ká in naŋ ámíŋ ná Domonkwa sunjá ná Abukuriŋa kóeliŋi álán óta kin-sí kagîl ãl Bî baŋi, maraŋ á kagileba naŋ dog kóeliŋi álán lóta kîŋ kékámmie maraŋ kélámmieba ²⁵Asidíg Mûsa'ŋ guudpááli dig namás jwala álán Îsa-sí arri namá in iŋo, Guudpááli kaa nîŋ aa álán jaiŋ luŋi warisen een?" ²⁶Îsa namá in iŋo dalilé aa-ii remmen eŋa? Ná jî dééŋ arrá ai-ii jereŋel?. ²⁷Ila duó namá in jawí, álán Lonpii dîŋŋ Wúo-sí baŋi jaa, kî dîŋŋ kilmá nyét ná kî dîŋŋ kuy nyét ná kîŋ kuro nyét ná kî dîŋŋ tabu nyét joyŋi, Ná dîŋŋ jîrîŋ-sí in jonji ãl Jî dîŋŋ suur-sí jóel. ²⁸Îsa namá in jawí bat taras jaw bá innálan jaw ãl dalí belén namás jaiŋ luŋi jaŋ ²⁹Maraŋ Mûsa'ŋ dali'ŋ guudpááli bá kóeli ásán dééŋ suúr in raŋ, Álbá yé-ii Îsa-sí ná jîlel kii ná dúŋŋ jirani?. ³⁰Jawíla Îsa namás in kwã," bá Duó kéná ná Jurasalam jawla ná Jariko duyénji namá Gammáyé'ŋ dóŋa poy, Gammáyéŋa namás kééŋ juriŋa kîriye ná kaladdie ná Yeen ná kakkie ná kééŋe ná Yé-sí ná kundie nás kira kî kariŋa îti ³¹Idé sememen namás paŋi tan ná Jurasalam kî ila dóra duyaŋi, álbá ila Duó-sí jagila namá kî dóra ker taga panyo. ³²Naŋ dog Leba duŋo dig kéla kî ila dóra naŋ dog taga panyo ná nyaná ³³Maraŋ Samáraduŋo álbá êl ná kî ila dóra kilonja álbá ila duó-sí jagila namás dééŋ uu áyiŋ eŋa. ³⁴Samáraduŋo namá nyáŋa nás kééŋ kiyaŋa kî kira ná day liyo namás rigo lia Samaraduŋo namá bawa ná dééŋ leeli'ŋ írí jaa nás Sola'ŋ tón kere namá dééŋ oro piá. ³⁵Elelí'ŋ namá dinara aw raŋa namá ila sola'ŋ ton' íŋ sit sí iní, namás in kwã kay in duó-sí jaluya naman lia ába ká aŋŋa nama gí songonja ila kaní asá írí nyíye ³⁶Kin îis' íŋ dió ay dig nás jî in lon ãl ila duó'ŋ jirani ãl Gammayeŋa kaladdie?. ³⁷Mûsa'ŋ dali'ŋ guudpááli namá in jawí ãl ila duó-ii asá dééŋ uu kaiŋ kéná, Yé Îsa namá in jawí ãl joo ná in jaa ãl in Duó piá ³⁸Îsa kî kééŋ Majira'ŋ bá dóra kaiŋ kilonji namá ton dig-lé paago, ãl dee-lé Yáa kéná ná Marsa kari ila Yáa namás Îsa dééŋ tón dire. ³⁹Namás ditan kéná Moo kariŋ, Moo namá êl ná Lonpii'ŋ tárŋa kîli onjo ná kee nás Îsa'ŋ beléŋa kéláma ãl risiŋ ⁴⁰Maraŋ Marsa-sí namás kî ájîŋa tîe, ná kéná nás kwa-sí lótaŋa ásilan pii. namá Îsa êl ná in iŋo Lonpii, Jî bása ájaymelba ãl ká dúŋŋ ditan ditin jundi? ná táári ditin áw kay jawlas nás janyiŋi, ⁴¹Lonpii namá in jawí." Marsa Jî aŋ udónja sunjá naŋ gí kilmá sonдорôŋ undeliŋ, ⁴²Maraŋ tog deliŋ dîŋŋ jaiŋ-lé ná dîi-lé tullé-ii, Moo ariŋ jaŋo ãl tullé-ii ná ariŋ dee-lé taga aŋ kabeba.

Magara 11

¹Sog dig Îsa bá kéná ná loo dig-lé jumala álbás kééŋ júma áge, kééŋ Majira'ŋ dió dig namá in kwã," Lonpii kay-ii jawli gís ai sîŋ kumel diliŋ inná ása Yáaye kééŋ Majira-sí pááli," ²Îsa namás in kwã," abá bóeli ásán bûm bá in buwa Báa kalán kîŋ kona teyéŋa-sí baŋi kawé aw ná dîŋŋ kuriŋ

éla. ³Ai–ii aw nai kereŋ Nuŋ jani álán taga pisiŋ kaam. ⁴Ná kéén kaŋeŋa–lé appen jaw, ilan ná Ji dog Duó bi Duó–sí appen kawē, ǎl gis kiŋa jiti pii ná jarrín eren jano. ⁵Ila Yé namás yeen in kwǎ," kay bá in baŋil ye abá lon sí ðien dió duó jaru kee ná dee–lé kí luliŋ tulé du–ii nás in belén jaru kay kasá ðii–lé garaŋa iis ðii jay. ⁶Na asá ilan kele iðiiŋ dúŋ jaru dig sabariŋ kéná ná èl, ná ǎri ás anba álán kani ná kamí. ⁷Namá Duó kéná ná dió kawinŋi namá in jawí," biŋan ágiwaba tusu máán ása kurŋi ná kí dogólán máán piti kápa, ná kuŋi taga ásán kawlabá álán gí ǎri ðin aní. ⁸In gis kámín ába yé ás jawlabá álán yee ini bá in lon ásán jawla ná kít iní ǎl yé kóel iðiiŋ ná déén jaru–ii ná yé kee ná togke saw inel álán kanía ⁹Naa namáis in kámín ee bá biŋo ná ma–ii kannía bôy–ii gí básán búbó namá tusu baldo bá gí sín kawliya. ¹⁰iðiiŋ ná Duó bi Duó ná kilele ná níŋ kannía ná Duó kít ná wóel básán–sín bulo ná Duó ná tusu kaladdi básán kawliya ¹¹Bí kaa Ábbaŋa ban, kilala ban abá gí ðiiŋ kwē puú'ŋ ino Ji máán namá Núum janí. ¹²Abá gí ðiró'ŋ ino Ji máán namá Nyéén janí gol. ¹³Ná alán jitiŋa ban Bí bás balon álán lóta tulléŋa kiiŋ dogólá–sí ai–ii níŋ banní, Ná máán Ábbá ǎl jawil kee ai saa sunŋá tullé–ii álán kuo teyaŋa kila kwa–sí kinni ǎl Yé–sí seekéli ¹⁴Sog dig Ísa namá kéná ná Duó ila–sí Arít jurra ǎl bukûm kéná, ǎlbá ila Duó–sí aArít suúr kuro, namás duó jaa ná risiŋ kwa namás bat pirjen kawē. ¹⁵Maran kwa ðii in ááge Yé ǎl arít kí balazabun Aríta'ŋ Ábó'ŋ dóra kurûŋ ¹⁶Kwa kerna dog namá arre ná jawilín ósom'in kiŋol. ¹⁷Maran Yé Ísa namá ðien arra raŋa namá in kwǎ," Kurin bi Kuran ná déén suúr nárín ná suur–sí ðikkó bá déén suúr poiti ná Ton bi Ton ná déén suúr náríti bá déén suúr poiti ²⁰¹⁸Ná lia Arít appâ dog abá suúr nárín bá poiti ná suúr–sí ðikkó kawí déén Kurin ná níŋ keer? Ká in sí ilan kámín ná Bí in bámin ǎl Ká Aríta kí Balazabun' in dóra kurron. ¹⁹Ná abá Ká aríta–sí kí Balazabun' in dóra kurron, Ná Bí kien jilokwan kí kien dóra–ii ná yeen Aríta kurro? Naa na ban kien jandi kwǎ ge. ²⁰Maran abá ká Aríta kí Wúo'ŋ kuro'ŋ dóra kurron, Wúo'ŋ Kuran bá ðii–lé éla ²¹Abá Duó kakkier Dereg tullên jini nás déén tón jaan kéén lóta ban gubul kaiŋ. ²²Maran abá Duó kéla nás dee–lé kurro sunŋá kee básán Dereg riye, ǎl ila duó see tîel ǎl Ye jaan namá jireŋa–sí ŋara. ²³Duó ná kîe ákkanba bá Dui–ii Garimi, Ná Duó kít nás Wúo–sí dorol ápiá ba bás perra pii. ²⁴Abá Arít Duó'ŋ dió kuro bá kí nigeba'ŋ dió tiriri pii ná ûmmel kóel ná ágis bulitiba lia namá kin kwǎ álánjila tón–lé awgí ǎl undi. ²⁵Abá wayŋa ná ila tón–lé paago namá búló ná ila tón–sí birnyîn kânul. ²⁶Lia ǎl piŋiti namás Aríta kerna sabe jolo ná dee–lé sunŋá jitti gé lia Yé namá jee ná ila lóó–lé óŋo, ná ila ton' in máán ila wara–lé sunŋá tara–ii ²⁷Lia dió Ísa bá kéná ná kin údóna belén ǎl Yáa–ii dig kwan dió arra piá ná in beléŋa Wúo sín ila Yáa–sí koro yawyaw piá ǎl Ji kírí nan gí runyo. ²⁸Ísa namás in kwǎ," gal aw náis kila kwa–sí sunŋá ena ǎl Wúo'ŋ belé–sí kélkámie ná baŋi kawē ²⁹Asá kwan dalda nyinŋi nás únyúnyi kiŋi, Ísa namás jaa ná in belén kin porreŋa jiti ge, namá kaiŋ ná osóm kóeliŋi, Maran Jóna'ŋ osóm'in paál, osóm keer ákeba álán kannía. ³⁰Ilan ná Jóna Ninaye–lé osóm kéná, Ná Dildi'ŋkwē dog ban kin Porreŋa–lé osóm–ii ³¹Yáakuran ǎl Siddi'ŋ ere kéná, ná kéla Jansa'ŋ sog–lé básán kí kin porreŋa 'ŋ arra kawla ná kin porreŋa–sí janí írí jǎbi iðiiŋ yé main karra kéná ná éla alán Silimân' in riŋ kélámie ³²Bagil ná iní ála Duó kee ná Silimân–lé appâ–ii, jânsá'ŋ sog–lé Ninaye ásán kí kin porreŋa arra warŋg kawla ná kin porreŋa–sí janí írí kaŋiya, ilan ná yeen Yóna'ŋ gũdata–lé tuben kiŋi, baŋil naa iní alá Duó kee ná Yóna–lé sonŋá appâ–ii ³³Duó á keba nás Masaraja puwol namá loo kít–lé jaa alá lonitiba wala gal namás kí Kora jûm, máman bá déén Mardabin írí jawriti ásán kila kwa–sí loo erenel ǎl kundula álán kaŋiya. ³⁴Ðiiŋ Nuŋi ðiiŋ suur' in herra, ila tin–lé ðiiŋ Nuŋi teeye–ii ðiiŋ suur nyét bás kí herra pisi, Maran ila tin–lé ǎl kiiŋ kuŋi nyókége ðiiŋ suur bás lumusi. ³⁵Bale jaa álán herra ása ðiiŋ dió kéná ás waiba. ³⁶Naa naa ábas ðiiŋ suur herra pisiŋ kee nás ðikkiŋ á keba básán kí déén herra nyétin erin inala Masaraja kee nás Ji erenel ³⁷Álbás Yé belé age, parisí dig namá Yé–sí namin ímaŋa namá nyáŋa ná sidabin dakki onŋo álán kîe namí kawē. ³⁸Maran parisí–sí namás pirje ena ǎl Ísa main koŋa á liyoba ³⁹Lia Lonpii namá in kwǎ," Naná Bí parisinŋa kasa ná pángá–sí bá déén sor báli ná déén diyo ábaliba, Maran namás dió'ŋ bundi, maran namás dió'ŋ

kilmanja kurru ná jitibanj. ⁴⁰Bî bat kin lulla duó ăl sor-sí taan dió-sí á tewaba. ⁴¹Maranj pagirinja kîť baní ăl pangá-lé kee ná Bîja-sí ná máis údóna nyét teeya inji. ⁴²Mine aw ná ðie-lé Bî parisiña bî Wúo-sís kien Nanenja ná Muriña ná Kien pila kerna nyét ăl kien káríta-lé bérénel bariñi ălán Wúo-sí ban' ălán way-ii jen dió tog bannie ,ná Wúo'ñ joiní sís nuñi bapa maranj bá inlonja ălán Wúo join ná arra jaá-sí báa ná wayye'ñ dió tog' íñ jani sí añ bundiba ⁴³Mine aw ná ðie-lé jee Bî parisiña idîñ ná Yahúda'ñ daara-lé kuđiña bärñe'ñ tullénja-sí í bóel ná donja'ñ janí Wělienja'ñ loonja-lé bóel . ⁴⁴Mine aw ðie-lé jee idîñ bî in balun inná Turbanja ása sigela akañbaná kwa déén írí kiloge ás kalñaba ása dió manj kay ⁴⁵Mûsa'ñ guuđpáálíñ dió díğ namá in jawí," Guuđpáálí kí dññ belé in jirsinj tara iila dog Kiña janiñ. ⁴⁶Îsa namá in jawí, Ná bî ăl Mûsa'ñ guuđpáálíña mine aw ná ðie-lé jee idîñ bî kwa-sí kóta đironja betebel ná kí tabañ kabíya ná Bî ná ittirin dog á bányitiba ⁴⁷Mine aw ná ðie-lé jee idîñ ná Bis Domonkwa-sí turba burrtu, ná ba kien Báañja war kwanj gé ná Yeen-sí kawñi . ⁴⁸Innanj namás kien Báañja warkwa-sí nuñi bindel ná kien táárinǵa-sis binel Yeen domonkwa-sí kawñi ná bi nás Yeen-sí Turbanja butúm ⁴⁹Inniñ ná Wúo kí déén riñj namá in kwǵ,"ná Ká ásán yeen-si Domonkwa ná Kuréménja adden áa dñi-sí ná minenj kawa ná kerna-sí ná kawē . ⁵⁰Náná namá ilanj gé ná domonkwanj kewa alá kawñ main juñ-lé bás in tini'ñ porrenja'ñ táala-lé tañl . ⁵¹In ná namás main Ebeli'ñ kewa-lé dñli namá níñ Zakari'ñ tin-lé jaago ăl Gubbonja'ñ tón' íñ tasa-lé kí Tonteyena'ñ -lé kawñi Eee ná Bî-sí bais in kámín in údóna'ñ táala-lé bás in porrenja-lé tañl ⁵²Mine aw ná ðie-lé Mûsa'ñ dali'ñ guuđpáálíña idîñ nás bî jiwí-si gansraba ná bî kí kien surnja dog ábariba nás kila kwa-si bariñi ălán kariya ⁵³Lia Îsa namá kurro ná nyanǵa, main ila tin-lé Parisiña ná Mûsa'ñ dali'ñ guuđpáálíña namás kayé ná yé-sí tekké saw kawyél . ⁵⁴Ná jinonja sunǵa kannía ná wóel ălán injo dg-lé poyya

Magara 12

¹Lia tin-lé ăl kwa kí liriña kisinjol ná suur-sí kađine, Îsa namás tunja nás kéén Majira-sí risinj nás in belén Parisiña'ñ sí tirma nuñi benel ná déén arra beenj, Yeen kila gé ăl dñu kundunja ²Na ná Arî nás julij básán kũmǵ naná arî ná Bî kí lulu bawe kwa básán kí too kũmbǵ. ³ná arî lia asá pay ila asá teinj urinj duó-sí sodoba kwa banj kí ósa'ñ írí añol ⁴ká bîja-sí náis kámín kúíñ jarunja, kilakwa-sí kañi ábaba ila dñlinj surnja-lé kîriwe', maranj gal ila arî lé sunǵa jîtti á kawēba . ⁵Maranj Ká ná kawli gi sñj kî yé ăl in lonj ălán kañi báa, Wúo-sí kañi báa ilanj Yés kuro kee ălán gi útu jabi lia ăl busa ,ee in gñs kámín ălán Yee kañi báa ⁶Zidíña oos kí ridinenja aw á julitieba? Maranj Zidí tog dog á keba ná Wúo déén loo áslonja. ⁷Namanj kien tabunj nyiwǵl nyét jilin, Ná kañi ágitiba idîñ Bî yee kila Zidíña-lé sunǵa tarra banj ⁸Ná Ká in gñs kámín kila kwa ăl gñs ka kwanj tabunj kine, Dildi'ñkwě banj sñj yeenj Wúo'ñ Melega'ñ tabunj tañ ⁹Maranj kila kwa aila Ká-sí kwanj tabunj kawreli Dildi'ñkwě dog banj Yeen-sí Wúo'ñ tabunj írinj. ¹⁰Duó bi Duó ná Dildi'ñkwě'ñ uu kí jittinj belén básán kañil, maranj kwa kîť ăl kuo teeyanja'ñ kí jittinj kámín Yeen-sí taga ásán kañulba ¹¹Ná abá Yeen Bîja-sí Yahúda'ñ daara-lé ná Akuro'ñ tonj Kurikwa-lé kundula ălán gí jani írí kabíya pellet iskenj á beba kien surnja-sí ai-ii sñj bari wala kaa nñj buwa. ¹²ilanj ná kuo teeyanja báğísñj páálíya ila tin-lé ai-ii nñj buwa ¹³Namás kwanj dió Îsa- sí in kwǵ," Guuđpáálí dúíñ bará juwa ná dáíñ mirèt kanjar aisa dáíunj báa jundi . ¹⁴Îsa namá in jawí," Dúíñ mâpar kii náí Ká ðienj jansadunjo wala gal jangardunjo jawí. ¹⁵Lianj kwa-sí in kwǵ údónas nuñi benel ná kien surnja-sí zalbana nyéttinj karra bawi idîñ ná Duó'ñ jainj kí údóna kila ás tielba asá Yé kee arî tog dog aiba ălán yé nini kawaji ¹⁶Lia lii Îsa namás in mitil tan tóóríg bá kawǵ kénǵa, Nás rayta kénǵa ná kéén pila sunǵa tullé kíréli. ¹⁷Namás jaa nás déén suur-sí in belén Ká ná ai niñ kaa ná loo áskanja ălán kúíñ lóťa in nyét dee-lé aa. ¹⁸Namás déén suur-sí in kwǵ," Ná ká in káa yee-ii ălán kúíñ

surrenja karo ná appá aa álán dee-lé kúíj Gomona nyét ná lóta kerna dee-íj. ¹⁹Lia namás dúíj suur-sí in kwă Ká duó saada tullé Jî nâs lôtá tulléja nyét ayeja sunjă kila ăl Jî jóel kay-ii jainj sikâl ájanba nâs ki dîíj suúr seert jaa ²⁰Maranj Wúo namás in kwă," Hai Jî in ulul Ettenj lulé álán dîíj kuy-ii kéyal ná kii ná duiti álán kila lôtá kila waris piá. ²¹Îsa namás in aage naa namá ye-ii nâs kwa kîť sí indel ăl kîenj sŭrja-sí kawijijj gubuluj kawe ritie maranj yeenj Wúo'j nŭj kawaja ágeba ²²Lia Îsa namás kéénj Majira-sí in kwă," Naa Ká Bîja-sí in kámínj jainj' íj iskala ábâmba kaa níj bâm wala gal suur'íj iskala bâmmba kaa níj bínj. ²³Ilanj ná jainj-ii nŭj-lé sunjă tullé ná suur gal jínjilé sunjă tullé ²⁴Kurona-sí bagil wala kola as reŭeliba wala taanja dorol ápiiba wala kulum ná surre áskainjba, Maranj ba Wúo-ii ná in ní ná kámí ná Bî ná kiyanja-lé sunjă jo-ii banj. ²⁵kîenj iskenja nyét dîenj jainj-sí selem tog nyiya sanj. ²⁶Abá máánj botíj álán ila ari itti-ii baa kaanj nŭj ná otá kerna iskenj bundel? ²⁷Kila daŭnja úta'j-sí bagil asá dorrja kajj ai-ii titie yeenj táárí ápiába wala jibenja ápiyeba, maranj Ká kí see kámínj Ába Silíman kí déénj Kawaja ila máánj tóóríg jurí tullé niná kin daŭnja júta'j ájinjiba. ²⁸Ná abá Wúo daŭnja júta'j-sí innanj jámmil kila ăl ottó inne kajj sarre'j ná útu kajj Yé máánj Bîja-sí jibbenja kin-lé sunjă jámmáil ági sinj jinjiba, Bî hia in kwa asá seejja itti banj ²⁹Jâm wala gal jaba-lé kîenj kilmanja ai-ii sakkiba dîenj iskalabâbba. ³⁰Ilanj ná in Dalđi'j jarra-sí in otá sunjă putto tîyal, Dîíj Âbba lonj-sí ása in lôtá-lé balbanj. ³¹Maranj Wúo'j kuríj bóel namás kila otá nyinji Bîja-sí. ³²Dúíj duonj itta'j kajj ái tîba idîíj dîenj Âbba-sí kilma simmônj álán kuríj jawíl iní ³³Kîenj otá nyét juluj báwí ná kéénj sungona pagiríja-sí baní, kîenj sŭrja-sí sungona kí jusulná írí baa ná dîenj kawaja-sí jawíl írí gubul baa in loo-lé ásánj á kŭnseba wala káám anj paagoba wala rúl anj kéba álán jittí piá. ³⁴Idîíj ná dîenj kilma banj loo kîť kee ăl dîenj gubul kee ³⁵Táárig ásilanj beenj ná jurja nyimanja-lé birisoná kîenj Masaraja ná liíja. ³⁶Niná koya kila ăl dîenj Siat ila-sí kane ăl birsíj subu'j nyánja álán kajj, Ná Yé êl ná tusu tan Yeenj básánj tusu waar kawliya ³⁷Ila tin-lé kila koya-lé bora patta iníj ăl Sagal wajti álán bulo ná asila ge, Ná Ká kí see see gís ámínj Yé banj déénj táárig jurí nyinji nanj sînj yeenj-sí in kwă álán sidab-lé onjol nanj sînj yeenj-sí namíe nar. ³⁸Ee ila tin-lé kila koya-lé bora patta ninj ná dîenj Sagal wajit álán bulo ná kajj ná asila ge álán dog ki luli'j tulle wala gal kí mirít êl ³⁹Ná Bî aŭw nâs in baluj, abás tonj' íj siit in lonj naní ná káám undul Yé kaam-sí anj jundi álán déénj tonj' íj kajj. ⁴⁰Na ná Bî die-lé dog aŭw ná asíl baan ilanj ná Dildi'jkwě banj ila tin-lé êl asá Bî surenj ábawba ⁴¹Potoro namá in kwă," Lonpii in mitil bal bás dee-lé díllíj laddíj wala kwa kerna-lé dog sí laddíj? ⁴²Lonpii namá in jawí," lia kii níj nanj oro jaa seejaŭ duŭjo-ii alá riya ná duó inníj bá ai-ii álán Sagal kéénj lôtá wúo jaa ná álán koya sí namíe dîenj tin-lé iní ⁴³. Ila tin-lé koye-lé bora patta nii gí ná déénj Sagal tónj wajja ná buló ná Yé ila táárí-sí pii. ⁴⁴Ná Ká ai as kí seenj see kámínj banjila orojaa duŭjo-sí baw ná kéénj otá nyétíj wúo jaa ⁴⁵Maranj ábas koi-ii déénj suur-sí in belénj dúíj Sagal ăl duiti álán tará tuni piá álán wajja ila namás tuun koya Nyanjá ná Keya-sí laddi ná nŭj kaam ná kira baŭ nâs tîli. ⁴⁶Ko-ii ilala'j Sagal banj tin-lé êl ná Yé as janába nanj kí tin ila êl ná Yé álonjba ná Sagal namá Yé-sí sunjă bile'n piá ná ki kila kwanj jaa ăl seejaŭ kwa á geba ⁴⁷Ila ko-ii ása déénj Sagala'j wu loóm ná ásilanj áindelba wala gal ari kîť ápiiba ăl déénj Sagal kóel banj kí gabain nanj gŭbbin laddiya. ⁴⁸Maranj ko-ii ása déénj Sagal ari á lonjba ăl Yé kóel ăl ari pii álán bilenj kawe Yé-sí banj itti kaldiya duó kîť-sí ná otanja sunjă kanía dee-lé banj sunjă koniya ná duó kit ná óta sunjă kaye dee-le banj koniya dog ⁴⁹Ká kí ilanj kela ásánj utú Sŭuru-lé éla náí wóelínj básánj tîo ⁵⁰Babar-sí jaba anj ná kundul adid álán yé êl nâs áginj ⁵¹Bî kîenj tabunja-lé in b ăl bawríť Ká sŭuru-lé êl álán gís appíj êl, Hai lila Ká in kámínj appíj a-iiba maranj jangari. ⁵²Na main íne tonj ása kwa ooso kee banj kanjarínjál nâs suur dikko kawí ná iis aw' íj garima gé ná aŭw ná iis' íj garima gé. ⁵³Yeenj álán nanj Âbbaŭ kîenj dogólá 'j garima gé ná Dogólá kîenj Báanja 'j garíma gé ná Íyanja dogólá 'j Kaníj ná dogólá kaní kîenj garíma gé ná Mareja kîenj dogólánj garíma gé ná Kaní kîenj Mareja'j garíma ge ⁵⁴Îsa dog namás kwa-sí in kwă," ába kutunja bagil ná kí dúgu'j ere kurel Bî warígbít bá in buwa kuy-ii ăl

duiti álán riŋo namá riŋo , ⁵⁵Ná gal siid tiŋ kawlo bagil ná sîl–ii ná namá in buwa álduiti álán loo tekke piá namá loo tekke piá. ⁵⁶Ná bî düu júndunŋwa ába suuru ná jawíl sí bagil bás taga kwa–sí loo'ŋ arra berinŋel ailonŋ ná botoinŋ álán kwa–sí lóta ilanŋ bawlití áł saa kainŋ ná undeli? ⁵⁷Bî kaanŋ botoinŋ ásánŋ kienŋ surnŋa–sí lótá tullénŋa arra? ⁵⁸ába kí dîŋ dalimedunŋo jansa bannimain ná jansa ábiyoba bá uu it jaa ná sunŋá junyo nás ila jalinŋó–sí arraba ná áilanŋ á babaYé bá gi sínŋ kargi náis jansadunŋo–lé jee , Jansadunŋo namái Suken–lé dónŋa jaa Suken namái tumná jabi . ⁵⁹Ná in gís kámínŋ banŋ idé jaw namá nínŋ kila jaroro jaa áł idé jalo

magara 13

¹³túúbenŋ jeenŋ wala gal si jagínŋi, na nmá kwa dî kainŋ nas íssa sí killa jalílínŋa'ŋ si aané alá tilâg pui, ila tin lé áł yeen kainŋ nás wúo síis gubonŋa ²kaŋínéli.2íssa namá yeenŋ sí in jawí. idienŋ na killa jalílínŋa kí ila dora kúsinŋi bî insá dió banŋ ása in pulŋítí, áł yeen killa jalílínŋa nyétin barnŋa kwă kaŋínŋa sonŋás kainŋ.3 lóó lo dúť na ká in gís aminŋ abá túúbenŋ á bindelba, bî dog básin nyét in bágínŋi niná asá yeenŋ kagínŋi. ⁴na killa kwa waye na tamanínŋ ará ay lónŋ á silam kainŋ ná durdur írí poi ná pui, bî insá dió bain asá in pulŋítí áł yeenŋ killa jurus láánŋ kwaă le kaŋínŋa kwa ⁵kain.5lóó lo dúť, na ká in gís aminŋ abá tabúnŋ á bindelba bî dog bá sínŋ nyét in bágínŋi niná al si yeenŋ kágínŋe. ⁶lia íssa namás in mitíl taanŋ, bá duó kéénŋa' nas inabánŋ dáári buronŋ kurú kuwa butó namá búlo nás kuwa tog dog ás keeba ⁷lia namás déénŋ táárinŋá dunŋo sí in kuwa, naa ayénŋa iis si aago ná úndul maranŋ ás umbítiba. jandi ná jabiya kaánŋ uúnŋi nánŋ in kurú suuru sí hô jiti pii. ⁸ila táári dunŋo namá in jawí sagal aġ mainŋ kí ayé díg jundí na kari biis inŋí ná amul eenŋ. ⁹abá iŋŋel kiri bá tullé ii, na abá á kiriba lia namá andi. ¹⁰kí moonŋánŋ soog díg íssa bá kéénŋá nás kuwa sí yahudánŋ daara díg le guud palítínŋi, ¹¹ide namá yáa kéénŋá kuu wajánŋ piye ná dongóré enŋa kí ayénŋa wayee na tammanŋ ila yaánŋ raal namá úrinŋí álánŋ pélét warrig pínŋí. ¹²íssa álbá yáa sí jagíla namás tabúnŋ erré tarí piá, namás in kuwă yáa ĵi naa dîŋŋ waja lé áł dáwenŋ jeŋa. ¹³lia íssa namá kéénŋ konŋa yánŋ írí ja, inálanŋ ila yáa namá warrig térinŋ keera namás wúonŋ uu galaŋa eenŋa. ¹⁴killa yahud'ŋ daaránŋ tabu sí nama kilmá tokké eenŋa áł ísaa yáa sí kí moonŋánŋ soog dáwenŋ piá, namás kuwa sí in kuwă táárinŋ sogá osandíg si bain, aw na kí kila sogá búndul ná dáwenŋ baw marranŋ kí moonŋanŋ soog a búndul ba. ¹⁵Lonpii íssa namás in kuwă bî kin dúo júndúnŋo kuwă bî kéérég kí moonŋánŋ sog duó bî duó tabána lé á dútibá nás déénŋ nuunŋ wala gal déénŋ leel pulél nás keríti nás koro ínŋ. ¹⁶Na yáa birámínŋ si atini alá árid appâ kí ayéna waye na tamanŋ tio, in álonŋbâ álánŋ kí moonŋanŋ sog púlúnŋó. ¹⁷álbá íssa in belé kuwă kéénŋ gárima sí namás tabunŋa túye, marranŋ kuwa nyét sí namá kilmanŋa simmó inŋi killa údónŋa pirgenŋ'ŋ írí áł íssa kéénŋá ná pia. ¹⁸¹⁹lia íssa namá in inŋo wúonŋ kurinŋ ay lónŋ, na wúonŋ kurinŋ sí kí kaa sínŋ ara â? wúonŋ kurinŋ bá in lónŋ niná asá mustsrád dólánŋ sí enŋa ila al duo bawa ná nyánŋa ná dáári rugo, ila dólánŋ namá túi ná kurú appâ enŋa kíŋa al jawíl jaila namá éle ná kargánŋ tonŋa piye, ²⁰íssa namá ase keer in inŋo na ká wúonŋ kuri sí kí ka sínŋ ara â? ²¹wúonŋ kuri bá lónŋ niná arí asá tirmá sí enŋa kila áł yáa bawa álánŋ wuo mida iisínŋ dió jínŋí nás puo ²²lia íssa namá nyanŋá nás ellenŋa na demŋanŋ dio betel nás kuwa sí guud páálíti innálánŋ áł yé ilonŋa jursalam dúítî. ²³duó díg namá in inŋo lonpiibâlbá kuwa itâ ge ná kanía ásánŋ koponŋol, yé íssa namá in jawí ²⁴búskúnŋo ásánŋ kí túsú makê bando, ká ingís waa áł kuwa sonŋâ kainŋ ná kóli álánŋ kaŋia maranŋ kotóinŋá. ²⁵abá tonŋínŋ siid jawla nás túsú úrî bánŋ páál báí ná urú baldi ná sáát baw ná in bamínŋ sagal kaisa kíŋa túsú bawli, marranŋ yé banŋ in jawí ká biŋa ágís alonŋba bî áal baanŋá ná béla. ²⁶lia bî namá in buwa áł sál kî kaanŋ áł kíginŋ nuŋ na koro lóó kámi nanŋ ĵidog káinŋ ellénŋ'ŋ koronŋa lé kuwasís guud jawli ²⁷marranŋ yé námai in jawí ká biŋa ais alonŋba bî aál bânŋa ná bel aġ dúí le kara bawnŋí bî kuwa nyét jitiŋa banŋ ²⁸ide kola nínŋ kainŋ nánŋ nínŋ karma'ŋ jasi kee ila tin lé áł biraim na issâ na yagûb na domonŋ kuwa nyétin sí bagíla ná wuonŋ kuri lé kainŋ, na biŋa sí gal náí páál

kamíjɪ. ²⁹kuwa dī mɪŋ nɪŋ sǎba na dʊgú na rɪ na sajjid nɪŋ kélal na wuonɪ kurɪ lé dáará kón ná nawíye káwal ³⁰kí si killa kuwa ǎl kuwanɪ karɪŋ kajɪŋ námá tabu kuwǎ kɪŋɪ na kuwa ǎl tabu kuwǎ kain námá karɪ kuwǎ kɪŋɪ. ³¹ila tin lé ǎl parɪsɪŋa dɪ kéle nás in koye, jɪ asa jawlá ná lóó keer joo ǎl hiród kóel ǎlɔŋ jɪi puu ³²ɪssa namá in jaw;ɪ boo nas ila bórnyo sí in buwa ká atô na saare ani ǎlɔŋ árita urúŋ na kuwa si dáwenɪ â na sog ɪis kunɪ ká básɪŋ dúíŋ táárí age ³³na ká aw ná kí in doora ani ká dúíŋ massi atô na saare namanɪ elel sorɪŋ aŋ asiba ɪdɪŋ na kí see alum ná domonɪ duonɔ ákeba ǎlɔŋ jursalamɪŋ páál wajɪ. ³⁴Jursalam, jursalam, jɪ ná domonɪ kuwǎ sí jirɪw na kuwa kella ǎl gis adenɪ kawe ná kí kítóná jirɪw asiŋa nínɪŋi ná ká weel ǎlɔŋ dogóá dorol â niná dóga kéénɪ kuwǎ kamsanɪ urgúm júmel, marranɪ bɪ á bonɪba íne. ³⁵Jagil dɪŋ tonɪ jɪi algis kundíye kabá dog dulú kééná ka bɪŋa kí see gís aminɪ ka sí assi keer agíŋ bagilba namanɪ nɪŋ bɪ in buwa assô na borra pattá ii ila duo le pínjiti ǎl kí lonpiɪŋ kona úndul.